

ПОСТАНОВА

Правління Національного банку України

24 лютого 2022 року м. Київ № 18

Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану
(зі змінами, унесеними постановами Правління Національного банку України

*від 24 лютого 2022 року № 21,
від 28 лютого 2022 року № 26
від 01 березня 2022 року № 30,
від 04 березня 2022 року № 36,
від 08 березня 2022 року № 44,
від 11 березня 2022 року № 48,
від 13 березня 2022 року № 51,
від 18 березня 2022 року № 55,
від 21 березня 2022 року № 58,
від 24 березня 2022 року № 62,
від 26 березня 2022 року № 65,
від 04 квітня 2022 року № 68,
від 14 квітня 2022 року № 71,
від 20 квітня 2022 року № 78,
від 22 квітня 2022 року № 81,
від 29 квітня 2022 року № 88,
від 04 травня 2022 року № 91,
від 09 травня 2022 року № 96,
від 19 травня 2022 року № 101,
від 20 травня 2022 року № 102,
від 07 червня 2022 року № 113,
від 14 червня 2022 року № 122,
від 16 червня 2022 року № 125,
від 22 червня 2022 року № 129,
від 07 липня 2022 року № 142,
від 14 липня 2022 року № 149,
від 21 липня 2022 року № 154,
від 22 липня 2022 року № 157,
від 26 липня 2022 року № 159,
від 28 липня 2022 року № 161,
від 05 серпня 2022 року № 172,
від 19 серпня 2022 року № 183,
від 02 вересня 2022 року № 197,
від 29 вересня 2022 року № 211,
від 20 жовтня 2022 року № 222,
від 04 листопада 2022 року № 227,
від 09 грудня 2022 року № 242,*

*від 30 грудня 2022 року № 255,
від 10 лютого 2023 року № 7,
від 01 березня 2023 року № 12,
від 22 березня 2023 року № 29,
від 20 квітня 2023 року № 53,
від 19 травня 2023 року № 68,
від 15 червня 2023 року № 73,
від 20 червня 2023 року № 77,
від 23 червня 2023 року № 84,
від 30 червня 2023 року № 88,
від 10 серпня 2023 року № 96,
від 28 серпня 2023 року № 104,
від 01 вересня 2023 року № 106,
від 15 вересня 2023 року № 115,
від 02 жовтня 2023 року № 121,
від 06 жовтня 2023 року № 124,
від 30 листопада 2023 року № 155,
від 28 грудня 2023 року № 195,
від 05 лютого 2024 року № 17,
від 16 лютого 2024 року № 22,
від 20 лютого 2024 року № 24,
від 19 квітня 2024 року № 46,
від 03 травня 2024 року № 56,
від 21 червня 2024 року № 72,
від 09 липня 2024 року № 83,
від 27 серпня 2024 року № 102,
від 06 вересня 2024 року № 108,
від 19 листопада 2024 року № 136,
від 20 грудня 2024 року № 155,
від 13 січня 2025 року № 4,
від 17 січня 2025 року № 7,
від 19 березня 2025 року № 34,
від 20 березня 2025 року № 35)*

Відповідно до статті 7 [Закону України «Про Національний банк України»](#), з метою забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи Правління Національного банку України постановляє:

1. Правління Національного банку України забезпечує свою роботу відповідно до Закону України Про Національний банк, Регламенту Правління Національного банку України в умовах особливого періоду, затвердженого рішенням Правління Національного банку України від 21 серпня 2019 року № 606-рш, нормативно-правових та розпорядчих актів Національного банку України.

2. Банки продовжують роботу з урахуванням обмежень, визначених цією постановою. Банкам забороняється проводити операції, що порушують визначені цією постановою обмеження, сприяють або можуть сприяти їх уникненню.

(пункт 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

2¹. Банки вважаються уповноваженими банками, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

(доповнено новим пунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

3. Заборонити видачу в Україні готівкових коштів у гривнях з рахунку клієнта в національній валюті в обсязі, що перевищує 100 000 гривень у день (без урахування комісії банку), крім зняття готівкових коштів у гривнях:

(абзац перший пункту 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) з метою виплати заробітної плати та соціальних виплат;

2) з рахунків підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду України;

3) виключено;

підпункт 3 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 19 серпня 2022 року № 183,

підпункт 3 пункту 3 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

4) з рахунків державних органів, уповноважених згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідувальну, розвідувальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 червня 2022 року № 129)

5) з рахунків дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

6) з рахунків, розпорядником яких є митний орган, для цілей повернення коштів, прийнятих митним органом на зберігання або вилучених, їх власнику;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

7) з рахунків державних установ та/або громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості, які забезпечують виконання Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України на відповідний рік, на здійснення витрат або компенсаційних виплат на відрядження національних збірних команд України для участі в офіційних міжнародних змаганнях та навчально-тренувальних зборах з підготовки до таких міжнародних змагань, що проводяться за кордоном.

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

8) з рахунків небанківських фінансових установ, що здійснюють діяльність з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій, з метою підкріплення готівковою гривнею власних кас та/або кас відокремлених підрозділів, пунктів обміну іноземної валюти готівкою в гривнях у сумі, що не перевищує суми в гривнях, яка була раніше зарахована банком на такий рахунок:

від здійснення валютно-обмінних операцій шляхом інкасації залишків готівки або самотійного внесення небанківською фінансовою установою залишків готівки на рахунок через операційну касу банку (філії, відділення), у якому відкритий цей рахунок;

отримана внаслідок продажу безготівкової іноземної валюти з рахунку небанківської фінансової установи в іноземній валюті, що була зарахована на такий рахунок від здійснення валютно-обмінних операцій або отримана як відшкодування за прийняті на інкасо банкноти іноземної валюти.

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2023 року № 88)

(пункт 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

З¹. Надавачі платіжних послуг, яким надано право здійснювати виплати грошової допомоги від міжнародних гуманітарних організацій та інших неурядових організацій для громадян України, постраждалих внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, мають право здійснювати видачу грошових переказів готівкою в національній валюті, пов'язаних із виплатою такої грошової допомоги, без пред'явлення такою особою паспорта громадянина України або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладання правочинів, на підставі довідки про подання документів для оформлення паспорта громадянина України, виданої центром надання адміністративних послуг, державним підприємством, що належать до сфери управління Державної міграційної служби України (далі – ДМС), його відокремленим підрозділом, територіальним органом або територіальним підрозділом ДМС, за формою згідно з додатком 3 до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

01 жовтня 2014 року № 509 (із змінами), у розмірі, що не перевищує 50 000 гривень на день на одну особу-отримувача.

(доповнено новим пунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 195)

4. Здійснювати безготівкові розрахунки без обмежень, крім випадків, встановлених цією постановою.

(пункт 4 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 червня 2024 року № 72)

4¹. Еквайри мають право не надавати користувачеві документ за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів у разі використання електронного платіжного засобу через платіжний термінал еквайра.

Постачальники платіжних послуг зобов'язані забезпечити здійснення безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів та врегульовувати спірні питання, що виникають та/або пов'язані зі здійсненням таких операцій, незалежно від наявності в користувача документа за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів.

(доповнено новим пунктом 4¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

4². Надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку в період із 01 жовтня 2024 року до 31 березня 2025 року включно заборонити здійснювати перекази в межах України з усіх рахунків фізичної особи-користувача, відкритих у цього надавача платіжних послуг у національній валюті, що в сумі перевищують 150 000 гривень включно на місяць, на рахунки інших фізичних осіб-отримувачів, під час яких використовуються реквізити електронних платіжних засобів фізичних осіб-отримувачів.

(доповнено новим пунктом 4² згідно з постановою Правління Національного банку України від 27 серпня 2024 року № 102)

4³. Заборона, встановлена в пункті 4² цієї постанови, не застосовується до здійснення переказів між власними рахунками фізичної особи-користувача.

(доповнено новим пунктом 4³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27 серпня 2024 року № 102)

4⁴. Надавачі платіжних послуг зобов'язані розробити та затвердити внутрішні документи щодо порядку прийняття рішення про незастосування заборони, визначеної в пункті 4² цієї постанови.

Внутрішні документи мають передбачати:

1) опис підходів, критеріїв та процедур контролю для визначення діяльності волонтерською;

- 2) внутрішній розподіл повноважень щодо визнання діяльності волонтерською;
- 3) процедури здійснення подальшого контролю (підтвердження волонтерської природи діяльності);
- 4) порядок отримання підтвердження джерел доходів фізичної особи-користувача;
- 5) опис управлінської звітності.
(доповнено новим пунктом 4⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27 серпня 2024 року № 102)

4⁵. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку відповідно до внутрішніх положень має право прийняти рішення про незастосування заборони, визначеної в пункті 4² цієї постанови, у таких випадках:

1) перевищення суми доходів із підтверджених джерел походження коштів над розміром обмеження, визначеного в пункті 4² цієї постанови;

2) здійснення операцій з переказу коштів на рахунки або з рахунків фізичних осіб-користувачів, які не є суб'єктами господарської діяльності та займаються волонтерською діяльністю (далі – волонтер).

Надавач платіжних послуг у випадку, визначеному в підпункті 1 пункту 4⁵ цієї постанови, застосовує обмеження в розмірі суми місячних доходів користувача з підтверджених джерел походження коштів.

(доповнено новим пунктом 4⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27 серпня 2024 року № 102)

4⁶. Надавач платіжних послуг має право визначити діяльність фізичної особи-користувача волонтерською відповідно до внутрішніх документів, зазначених у пункті 4⁴ цієї постанови, за умови дотримання одночасно щонайменше двох із таких вимог:

- 1) фізична особа-користувач офіційно зареєстрована як волонтер;
- 2) проведення волонтерських зборів є типовою діяльністю за рахунками фізичної особи-користувача в надавачі платіжних послуг;
- 3) фізична особа-користувач подала листа від державного органу/військової частини/благодійного фонду щодо співпраці в межах організації збору коштів;
- 4) фізична особа-користувач надала інформацію щодо запланованих суми та строків збору коштів із зазначенням мети такого збору та подальшого використання зібраних коштів;

5) інформація з відкритих джерел, соціальних мереж та мережі Інтернет шляхом зіставлення з іншою наявною в надавача платіжних послуг інформацією підтверджує здійснення фізичною особою-користувачем волонтерської діяльності та мету зборів, що проводяться в межах волонтерської діяльності.

Надавач платіжних послуг має враховувати будь-яку негативну інформацію щодо ділової репутації, а також недобросовісної волонтерської діяльності фізичної особи-користувача стосовно реальності та прозорості волонтерських зборів або невідповідності заявленої мети збору коштів фактичним витратам зібраних коштів.

Наявність у надавача платіжних послуг будь-якої негативної інформації, включаючи інформацію з відкритих джерел, щодо недобросовісної волонтерської діяльності фізичної особи-користувача може бути підставою для відмови надалі здійснювати перекази в обсязі, що перевищує суму, визначену в пункті 4² цієї постанови.

(доповнено новим пунктом 4⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27 серпня 2024 року № 102)

5. Заборонити видачу в Україні готівкових коштів в іноземній валюті з рахунку клієнта в іноземній валюті в обсязі, що перевищує в еквіваленті 100 000 гривень у день (без урахування комісії банку), крім зняття готівкових коштів в іноземній валюті з рахунків:

(абзац перший пункту 5 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду України;

(підпункт 1 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

2) виключено;

(підпункт 2 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44, від 19 серпня 2022 року № 183, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

3) на здійснення компенсаційних виплат на довготермінові відрядження та виплат на забезпечення діяльності працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62)

3¹) на здійснення витрат або компенсаційних виплат на відрядження національних збірних команд України для участі в офіційних міжнародних змаганнях та навчально-тренувальних зборах з підготовки до таких міжнародних змагань, включених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України на відповідний рік, що проводяться за кордоном;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

4) Фінансового управління Генерального штабу Збройних Сил України для забезпечення діяльності Збройних Сил України;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

5) на здійснення державним авіаційним підприємством експлуатаційних витрат для забезпечення, організації та виконання повітряними суднами літерних авіаційних рейсів;

(пункт доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

6) державних органів, уповноважених згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідвальну, розвідвальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2022 року № 101, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 червня 2022 року № 129)

7) дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

8) розпорядником яких є митний орган, для цілей повернення коштів, прийнятих митним органом на зберігання або вилучених, їх власнику;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

9) на здійснення виплат на відрядження особам, які входять до складу офіційних делегацій, очолюваних Президентом України, для візитів за кордон, та/або до складу передових груп, що забезпечують підготовку візитів Президента України за кордон;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

10) на здійснення виплат на відрядження працівникам державних підприємств, що є виконавцями державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель, які здійснюються відповідно до законодавства України;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

11) органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій на здійснення виплат для виконання завдань за призначенням, що направляються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій чи надання гуманітарної допомоги до інших держав.

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 23 червня 2023 року № 84)

12) небанківських фінансових установ, що здійснюють діяльність з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій, з метою підкріплення готівковою іноземною валютою власних кас та/або кас відокремлених підрозділів, пунктів обміну іноземної валюти в сумі, що не перевищує суми в іноземній валюті, яка була раніше зарахована банком на такий рахунок:

від здійснення валютно-обмінних операцій шляхом інкасації залишків готівки або самостійного внесення небанківською фінансовою установою залишків готівки на рахунок через операційну касу банку (філії, відділення), у якому відкритий цей рахунок;

отримана як відшкодування за прийняті на інкасо банкноти іноземної валюти.

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2023 року № 88)

(пункт 5 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

5¹. Видача банківських металів з рахунків клієнтів банків здійснюється без обмежень у межах залишку банківських металів на рахунку за наявності банківських металів у касі філії/відділення банку.

(доповнено новим пунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

5². Заборонити видачу за межами України готівкових коштів:

1) з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті, в обсязі, що перевищує в еквіваленті 12 500 гривень на кожні сім календарних днів;

(підпункт 1 пункту 5² зі змінами, внесеними постановою Правління Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102, у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

2) з рахунку клієнта банку, відкритого в Україні в іноземній валюті, у загальному обсязі, що визначений в абзаці першому пункту 5 цієї постанови (до загального обсягу враховується сума готівкових коштів в іноземній валюті, які видано того самого дня з рахунку цього клієнта в іноземній валюті в межах України).

(доповнено новим пунктом 5² згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

Дія підпунктів 1 та 2 пункту 5² цієї постанови не поширюється на видачу коштів із рахунків:

працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

особам, які входять до складу офіційних делегацій, очолюваних Президентом України, для візитів за кордон та/або до складу передових груп, що забезпечують підготовку візитів Президента України за кордон;

працівників державних підприємств, що є виконавцями державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель, які здійснюються відповідно до законодавства України;

поліцейських, які направлені як представники (офіцери зв'язку) до Генерального секретаріату/Глобального комплексу інновацій Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, Європейського поліцейського офісу;

(пункт 5² доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62, абзац четвертий пункту 5² замінено п'ятьма новими абзацами згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

особового складу органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які здійснюють заходи з надання допомоги з ліквідації надзвичайної ситуації чи надання гуманітарної допомоги на території інших держав.

(пункт 5² доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 23 червня 2023 року № 84)
(пункт 5² зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211, від 04 листопада 2022 року № 227)

працівників Міністерства закордонних справ України, які направлені у відрядження для участі в заходах, пов'язаних з реалізацією зовнішньої політики України, захистом національних інтересів України у сфері міжнародних відносин, а також прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном.

(пункт 5² доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

5³. Заборонити видачу банками ощадних сертифікатів, що номіновані в іноземній валюті.

(доповнено новим пунктом 5³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

6. Платежі Уряду здійснювати без обмежень згідно законодавства про особливий період.

6¹. Міністерство оборони України здійснює з відкритих в Національному банку України рахунків операції з переказу коштів в гривні/іноземній валюті на території України/за кордон для забезпечення національної безпеки і оборони, підтримки Збройних Сил України та виконання інших завдань Міністерства оборони України, визначених законодавством України, уключаючи купівлю іноземної валюти для таких цілей, без подання до Національного банку України документів, що підтверджують наявність підстав/зобов'язань для їх проведення. Такі операції здійснюються на підставі платіжного доручення/доручення на купівлю іноземної валюти. Міністерство оборони України забезпечує самостійну перевірку договорів (контрактів) та інших документів, що підтверджують операції, наведені в першому реченні пункту 6¹ цієї Постанови, на відповідність вимогам законодавства України.

(доповнено новим пунктом 6¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 лютого 2022 року № 26)

6². Служба державного замовника у сфері оборони (далі – служба державного замовника) для забезпечення виконання зобов'язань за державними контрактами на закупівлю товарів (уключаючи роботи, послуги) оборонного призначення, що укладені з нерезидентами в межах експериментальних проєктів, порядок виконання яких визначений Кабінетом Міністрів України (далі – державні контракти служби державного замовника), здійснює:

1) купівлю іноземної валюти, яка зараховується на її поточний рахунок;

2) переказ купленої іноземної валюти з поточного рахунку на рахунок умовного зберігання (ескроу), відкритий в обслуговуючому банку, не пізніше двох робочих днів із дня зарахування купленої іноземної валюти на її поточний рахунок.

Вимоги щодо строків використання купленої іноземної валюти, визначені в пункті 12⁹ цієї постанови та підпункті 1 пункту 44 розділу IV Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 5 (зі змінами) (далі – Положення № 5), не поширюються на іноземну валюту, що зарахована на рахунок умовного зберігання (ескроу).

Банк здійснює операції з переказу коштів з рахунку умовного зберігання (ескроу) бенефіціару-нерезиденту за державним контрактом служби

державного замовника за настання підстав, передбачених умовами договору рахунку умовного зберігання (ескроу).

Банк за настання підстав, передбачених договором рахунку умовного зберігання (ескроу), повертає клієнту невикористану суму іноземної валюти, що знаходиться на цьому рахунку. Повернення іноземної валюти здійснюється банком шляхом переказу невикористаної іноземної валюти на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 “Розподільчі рахунки суб’єктів господарювання” групи 260 “Кошти на вимогу суб’єктів господарювання” розділу 26 “Кошти клієнтів банку” класу 2 “Операції з клієнтами” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – розподільчий рахунок), для подальшого продажу без доручення клієнта не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування іноземної валюти на розподільчий рахунок та зарахування гривневого еквіваленту на поточний рахунок клієнта.

(доповнено новим пунктом 6² згідно з постановою Правління Національного банку України від 17 січня 2025 року № 7)

7. Підкріплювати банкомати готівкою без обмежень.

8. Банкам забезпечити роботу відділень в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров’ю населення.

9. Забезпечити доступ до сховищ для індивідуальних сейфів та/або сейфів з індивідуальними сейфами клієнтів у безперебійному режимі, якщо немає прямої загрози життю та здоров’ю населення.

(пункт 9 у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36)

9¹. Банки мають право перевищувати визначені в додатку до Правил з організації захисту приміщень банків в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2016 року № 63 (зі змінами), максимальні обсяги готівки та/або інших цінностей, що зберігаються в сховищі та сейфі, що використовується як сховище.

(доповнено новим пунктом 9¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

10. НБУ здійснює підкріплення готівкою без обмежень. Підкріплення банків іншими цінностями (пам’ятними та інвестиційними монетами України, сувенірною продукцією) здійснюється на підставі відповідних нормативно-правових актів Національного банку України.

(пункт 10 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

11. Національний банк України здійснює рефінансування банків для підтримки ліквідності строком до одного року.

(пункт 11 у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

12. Уповноваженим установам забороняється здійснювати торгівлю валютними цінностями (уключаючи операції за дорученням клієнтів), крім випадків:

(абзац перший пункту 12 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

1) продажу іноземної валюти:

клієнтами – фізичними та юридичними особами в безготівковій формі банкам;

клієнтами – фізичними особами в готівковій формі уповноваженим установам за готівкові кошти;

клієнтами – фізичними особами в готівковій формі уповноваженим установам за безготівкові кошти в гривні в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 100 000 гривень на день (без урахування комісії банку) з подальшим їх зарахуванням на власні поточні рахунки в національній валюті цього клієнта – фізичної особи;

(підпункт 1 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, від 14 квітня 2022 року № 71, підпункт 1 пункту 12 у редакції постанови Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

1¹) купівлі клієнтами банківських металів із фізичною поставкою у філіях, відділеннях банків.

Банки здійснюють операції з продажу клієнтам банківських металів із фізичною поставкою в межах залишку банківських металів у касі банку станом на 19 серпня 2022 року. Додатково до цього залишку включаються:

обсяг перевищення купівлі банківських металів із фізичною поставкою над обсягом їх продажу за всіма банківськими металами з фізичною поставкою, що розраховується в трійських унціях по кожному металу окремо починаючи з 19 серпня 2022 року та протягом наступних операційних/робочих днів;

обсяг банківських металів, які були куплені (оплата яких здійснена) до 19 серпня 2022 року та оприбутковані в касу після цієї дати;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, у редакції постанов Правління Національного банку України від 19 серпня 2022 року № 183, від 09 грудня 2022 року № 242)

1²) купівлі клієнтами – фізичними особами іноземної валюти в готівковій формі:

за готівкові кошти в гривні;

за безготівкові кошти в гривні з власного поточного рахунку в національній валюті цього клієнта – фізичної особи в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 100 000 гривень на день (без урахування комісії банку);

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1² згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122, у редакції постанов Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159, від 30 листопада 2023 року № 155, від 09 липня 2024 року № 83)

1³) продажу клієнтами – фізичними особами банкам банківських металів з фізичною поставкою/без фізичної поставки;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

1⁴) продажу банком одній фізичній особі безготівкової іноземної валюти в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 200 000 гривень на календарний місяць, для розміщення в цьому банку строкового вкладу (депозиту). Куплена іноземна валюта може зараховуватися на вкладний (депозитний) рахунок без попереднього зарахування на поточний рахунок фізичної особи. Строк розміщення придбаних коштів на вкладному (депозитному) рахунку в банку має бути не менше трьох календарних місяців без права дострокового розірвання договору банківського вкладу та повернення такого вкладу (депозиту) фізичній особі до закінчення строку;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154, підпункт 1⁴ пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 19 серпня 2022 року № 183, від 29 вересня 2022 року № 211, від 28 серпня 2023 року № 104, від 02 жовтня 2023 року № 121)

1⁵) продажу банком фізичній особі безготівкової іноземної валюти (долари США) за гривні, розміщені на поточному рахунку цієї фізичної особи, за офіційним курсом Національного банку України на дату здійснення операції, з подальшим розміщенням купленої іноземної валюти на строковий вклад (депозит) у цьому банку.

Куплена іноземна валюта може зараховуватися на вкладний (депозитний) рахунок без попереднього зарахування на поточний рахунок фізичної особи. Строк розміщення придбаних коштів на вкладному (депозитному) рахунку в банку має бути не менше ніж шість календарних місяців без права дострокового розірвання договору банківського вкладу та повернення такого вкладу (депозиту) фізичній особі до закінчення строку, а також без можливості поповнення вкладу (депозиту). Вклад (депозит) після закінчення строку, а також нараховані за таким вкладом (депозитом) проценти підлягають поверненню /сплаті фізичній особі в національній валюті (у перерахунку за офіційним курсом Національного банку України на дату такого повернення/сплати) шляхом зарахування на поточний рахунок фізичної особи;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

1⁶) купівлі-продажу юридичними особами/фізичними особами-підприємцями банківських металів без фізичної поставки за безготівкові гривні за одночасного дотримання таких умов:

потреба в банківських металах обумовлена господарською діяльністю цих осіб у сфері виробництва ювелірних виробів;

юридичні особи/фізичні особи-підприємці розпочали здійснювати діяльність у сфері виробництва ювелірних виробів до 23 лютого 2022 року, що підтверджується відповідними документами;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2024 року № 155)

2) торгівлі валютними цінностями, що здійснюється банками з Національним банком України, міжнародними фінансовими організаціями, членом яких є Україна, та міжнародними фінансовими організаціями, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, що надається іншим міжнародним фінансовим організаціям (далі – МФО);

(підпункт 2 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 14 липня 2022 року № 149, від 22 липня 2022 року № 157)

2¹) здійснення банком валютних операцій з обміну іноземної валюти з іноземними фінансовими установами;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159)

3) здійснення валютних операцій з обміну іноземної валюти в межах 1 групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор), між банками (безготівкової іноземної валюти), банками за дорученням клієнтів (готівкової та безготівкової іноземної валюти);

(підпункт 3 пункту 12 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

4) купівлі іноземної валюти з метою проведення валютних операцій, визначених у пункті 14 цієї постанови (крім випадків, визначених у підпунктах 2³, 9, 23, 23¹, 30, 40, 41, 44, 46², 46³ пункту 14 цієї постанови). На такі випадки купівлі іноземної валюти не поширюються вимоги пункту 54 розділу V Положення № 5;

(підпункт 4 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 22 квітня 2022 року № 81, від 09 травня 2022 року № 96, від 29 вересня 2022 року № 211, від 09 грудня 2022 року № 242, від 20 квітня 2023 року № 53, від 20 червня 2023 року № 77, від 10 серпня 2023 року № 96, від 03 травня 2024 року № 56, від 06 вересня 2024 року № 108, від 20 грудня 2024 року № 155, від 17 січня 2025 року № 7)

5) купівлі банком іноземної валюти в іншого банку, уключаючи випадки її подальшого продажу клієнту з метою проведення валютних операцій, наведених у пункті 14 цієї постанови;

(підпункт 5 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161, від 02 жовтня 2023 року № 121)
(пункт 12 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

6) здійснення банком операцій на умовах “своп”:
 з банками-резидентами та/або центральним контрагентом, який має право на провадження клірингової діяльності центрального контрагента відповідно до

Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки” та отримав ліцензію Національного банку України на здійснення розрахунків за валютними операціями на умовах “своп” та розрахунків в іноземній валюті за правочинами щодо облігацій внутрішньої державної позики України, номінованих в іноземній валюті (далі – ОВДП), а також інших валютних операцій, необхідних для здійснення/забезпечення таких розрахунків у межах клірингової діяльності центрального контрагента (далі – центральний контрагент);

з іншими клієнтами-резидентами з обміну іноземної валюти в межах 1 групи Класифікатора та/або з купівлі-продажу іноземної валюти, якщо перша частина операції передбачає купівлю банком у клієнта іноземної валюти;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, у редакції постанов Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, від 04 квітня 2022 року № 68, від 14 липня 2022 року № 149)

6¹) здійснення банком операцій на умовах “своп” з іноземним банком-депозитарієм, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України, з купівлі-продажу іноземної валюти, якщо перша частина операції передбачає продаж банком іноземної валюти іноземному банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 6¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

7) купівлі клієнтами іноземної валюти на умовах “форвард” за форвардними договорами, укладеними до 23 лютого 2022 року (включно). Куплена валюта має бути використана з урахуванням вимог пункту 14 цієї постанови та пункту 44 розділу IV Положення № 5;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

8) купівлі іноземної валюти для забезпечення компенсаційних виплат під час довготермінового відрядження та забезпечення діяльності працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62)

9) купівлі іноземної валюти Фінансовим управлінням Генерального штабу Збройних Сил України для забезпечення діяльності Збройних Сил України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

10) реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції у філіях, відділеннях банків, якщо немає загрози життю та здоров'ю працівників і клієнтів;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, у редакції постанови Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

11) купівлі державним авіаційним підприємством іноземної валюти на здійснення експлуатаційних витрат для забезпечення, організації та виконання повітряними суднами літерних авіаційних рейсів;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

12) купівлі іноземної валюти резидентом для покриття акредитиву, відкритого банком-емітентом на користь нерезидента за операціями, визначеними в підпунктах 2 та 2⁵ пункту 14 цієї постанови;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 30 листопада 2023 року № 155)

13) купівлі іноземної валюти державними органами, уповноваженими згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідувальну, розвідувальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 13 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122, у редакції постанови Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

14) купівлі іноземної валюти суб'єктами господарювання-резидентами (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) з метою забезпечення витрат на відрядження працівників за кордон виключно для оплати добових витрат у розмірі, що не перевищує 80 євро (в еквіваленті, який розраховується на підставі офіційного курсу гривні до іноземних валют, встановленого Національним банком України на дату здійснення операції), витрат на проживання та транспортних витрат (з документальним підтвердженням розрахунку зазначених витрат на одну особу) для зарахування на поточний рахунок в іноземній валюті цього суб'єкта господарювання, операції за яким здійснюються з використанням корпоративного (бізнесового) електронного платіжного засобу.

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 14 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

15) купівлі іноземної валюти Національною поліцією України для здійснення виплат, пов'язаних із утриманням поліцейських, які направлені як представники (офіцери зв'язку) до Генерального секретаріату/Глобального комплексу інновацій Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, Європейського поліцейського офісу, а також із соціальним страхуванням зазначених осіб та соціальним страхуванням членів їх сімей, які перебувають разом з ними;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 15 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

16) продажу фізичній особі – клієнту банку безготівкової іноземної валюти без підтвердження наявності підстав/зобов'язань для проведення такої операції на суму, що не перевищує в еквіваленті 50 000 гривень на календарний місяць в одному банку. Така іноземна валюта зараховується банком на поточний рахунок фізичної особи;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 16 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2023 року № 104, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

17) купівлі іноземної валюти за дорученням державного виконавця за рахунок коштів, стягнутих з держави, державних підприємств, юридичних осіб, частка держави в статутному капіталі яких становить 100 відсотків, у порядку, визначеному Законом України “Про виконавче провадження”, за умови їх перерахування на рахунки стягувача, відкриті в Україні.

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 17 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

18) купівлі іноземної валюти з метою поповнення рахунку клієнта-резидента, відкритого ним у банку виключно для цілей виконання умов кредитного договору/договору позики, укладеного між цим резидентом як позичальником та МФО, щодо збереження на такому рахунку певної суми коштів в іноземній валюті, що передбачена умовами такого кредитного договору/договору позики, та на суму, яка визначається відповідно до зазначеної умови кредитного договору/договору позики. Кошти в іноземній валюті, які куплені відповідно до підпункту 18 пункту 12 цієї постанови, можуть бути використані клієнтом-резидентом виключно для виконання зобов'язань клієнта-резидента за відповідним кредитним договором/договором позики з МФО.

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 18 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

12¹. Виключено.

(доповнено новим пунктом 12¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21,

зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, від 21 березня 2022 року № 58, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

12². Уповноважені установи здійснюють купівлю та продаж іноземної валюти за курсом, установленим уповноваженою установою.

(доповнено новим пунктом 12² згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, у редакції постанов Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, від 20 травня 2022 року № 102, від 05 серпня 2022 року № 172, від 02 жовтня 2023 року № 121)

12³. Виключено.

(доповнено новим пунктом 12³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

12⁴. Банки-емітенти для списання/зарахування з рахунку/на рахунок клієнта коштів за операціями, здійсненими з використанням електронних платіжних засобів, якщо валюта, в якій проводиться міжбанківський переказ, не збігається з валютою рахунку клієнта, використовують курс гривні до іноземної валюти, установлений банком-емітентом, який діє в день відображення банком операції.

(доповнено новим пунктом 12⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102, у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

12⁵. Банкам забороняється укладати деривативні контракти грошового ринку (крім свопів), на підставі яких виникають обов'язки в сторін цього контракту щодо купівлі, продажу іноземної валюти/банківських металів за гривню, а також деривативні контракти грошового ринку (крім свопів), базовим показником яких є курс іноземної валюти до гривні, валютний індекс (курси декількох валют), виражений в гривні, ціна на банківські метали – у гривні.

(доповнено новим пунктом 12⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁶. Національний банк України на період дії цієї постанови встановлює ліміти відкритої валютної позиції та доводить їх відома банків не пізніше ніж за два дні до дати введення їх у дію.

(доповнено новим пунктом 12⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁷. Національний банк України з 04 травня 2022 року встановлює для банків такі ліміти відкритої валютної позиції:

1) ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) – не більше 5%;

2) ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2) – не більше 5%.

(доповнено новим пунктом 12⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁸. Банк, який працює згідно з графіком приведення загальної довгої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту Л13-1 та/або графіком приведення загальної короткої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту Л13-2, за потреби протягом трьох місяців із дати припинення або скасування воєнного стану в Україні подає до Національного банку України оновлений план заходів та/або графік щодо усунення такого перевищення з урахуванням розмірів лімітів відкритої валютної позиції банку, установлених у пункті 12⁷ цієї постанови.

(доповнено новим пунктом 12⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁹. Клієнт-резидент зобов'язаний куплену з 11 липня 2022 року іноземну валюту в установленому порядку через банк використати не пізніше ніж за два робочих дні після дня її зарахування на його поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти.

(доповнено новим пунктом 12⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

12¹⁰. Вимоги пункту 12⁹ цієї постанови не поширюються на іноземну валюту, куплену:

1) резидентами для проведення мобілізаційних та інших заходів (потреб), визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони;

2) державними органами згідно з підпунктом 13 пункту 12 цієї постанови;

3) Державною казначейською службою України;

4) на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, що приймаються відповідно до підпункту 6 пункту 14 цієї постанови;

(доповнено новим пунктом 12¹⁰ згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

5) фізичними особами згідно з підпунктом 16 пункту 12 цієї постанови.

(пункт 12¹⁰ доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2023 року № 104)

12¹¹. Виключено.

(доповнено новим пунктом 12¹¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 серпня 2022 року № 183, у редакції постанови Правління Національного банку України від 28 серпня 2023 року № 104, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

12¹². Банк не має права купувати іноземну валюту за дорученням клієнта-резидента (крім фізичної особи), який має:

1) кошти в іноземних валютах, розміщених на поточних та вкладних (депозитних) рахунках;

2) незавершені угоди щодо проведення валютних операцій на умовах “своп” з банками, за якими здійснено першу частину такої операції з продажу клієнтом іноземної валюти банку.

Такий клієнт-резидент виконує зобов’язання в іноземній валюті за рахунок наявних у нього коштів в іноземній валюті.

(доповнено новим пунктом 12¹² згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211, у редакції постанови Правління Національного банку України від 20 лютого 2024 року № 24)

12¹³. Банк здійснює контроль за дотриманням зазначеної в пункті 12¹² цієї постанови вимоги на дату купівлі іноземної валюти.

(доповнено новим пунктом 12¹³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

12¹⁴. Клієнт-резидент (крім фізичної особи) з метою здійснення операції з купівлі іноземної валюти зобов’язаний на дату купівлі іноземної валюти надати банку інформацію про:

1) загальну суму коштів в іноземній валюті, що розміщені на його поточних і вкладних (депозитних) рахунках у банках (або їх відсутність);

2) продану ним іноземну валюту за першою частиною валютних операцій на умовах “своп” (сума, валюта, строк операції) за незавершеними угодами з банками;

3) наявність у клієнта підстав для застосування виключень, передбачених у пунктах 12¹⁵, 12¹⁶ цієї постанови.

Інформація, зазначена в підпунктах 1–3 пункту 12¹⁴ цієї постанови, має бути засвідчена підписом клієнта (для юридичної особи – підписом керівника або уповноваженої ним особи) і відбитком його печатки (за наявності) або, якщо це передбачено договором банківського рахунку, – в електронному вигляді засобами інформаційно-телекомунікаційних систем (включаючи системи дистанційного обслуговування).

(доповнено новим пунктом 12¹⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211, у редакції постанови Правління Національного банку України від 20 лютого 2024 року № 24)

12¹⁵. Загальна сума коштів в іноземних валютах, що розміщені на поточних і вкладних (депозитних) рахунках клієнта у банках, на дату купівлі іноземної валюти для цілей застосування вимог, зазначених у пункті 12¹⁴ цієї постанови, визначається на підставі залишку коштів клієнта в іноземних валютах на цих рахунках на початок цього операційного дня (без урахування сум, що надійдуть на рахунки клієнта протягом дня) в еквіваленті за офіційним курсом гривні до відповідних іноземних валют та без урахування грошових коштів в іноземних валютах:

(абзац перший пункту 12¹⁵ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

1) на рахунках клієнта, майнові права на які надані банку в заставу відповідно до договору застави. Зазначене виключення не поширюється на грошові кошти, розміщені на рахунку клієнта, майнові права за якими надані банку в заставу після 06 вересня 2022 року, крім випадків, коли надання такого забезпечення пов’язане з необхідністю покриття боргу з урахуванням ризику зміни курсу однієї валюти на іншу на рівні, що встановився станом на 06 вересня 2022 року включно, та не спричинено заміною предмету застави за цим зобов’язанням;

2) що розміщені на вкладних (депозитних) рахунках до 06 вересня 2022 року включно та щодо яких із 07 вересня 2022 року не змінювалася сума вкладу (депозиту) та/або не продовжувався строк розміщення вкладу (депозиту);

(підпункт 2 пункту 12¹⁵ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

3) що розміщені на рахунках у банку, віднесеному до категорії неплатоспроможних, щодо якого запроваджена процедура тимчасової адміністрації або щодо якого здійснюється ліквідація;

4) що куплені клієнтом та розміщені на його рахунку, але не використані в установлений законодавством України строк;

5) на рахунках клієнта, якщо ці кошти використовуються для перерахування виключно разом із купленою іноземною валютою з метою виконання зобов'язань, за якими дозволено купівля клієнтами іноземної валюти згідно з пунктом 12 цієї постанови;

6) що надійшли на рахунок клієнта за кредитними договорами/договорами позики з Міністерством фінансів України/МФО (за умови наявності зобов'язань цільового використання коштів кредиту/позики);

6¹) що надійшли не пізніше 31 жовтня 2024 року на рахунок експлуатуючої організації (оператора) ядерних установок за кредитним договором з нерезидентом-кредитором, гарантом за яким є іноземне експортно-кредитне агентство/іноземна держава через уповноважену нею особу/іноземна особа, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава;

(пункт 12¹⁵ доповнено підпунктом 6¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2024 року № 155)

7) на рахунках клієнта, на які накладено арешт;

8) на рахунку клієнта-посередника, що отримані ним за договорами комісії, доручення, консигнації, агентськими угодами, та підлягають подальшому перерахуванню власникам цих коштів;

9) що розміщені на рахунках клієнта як грошове забезпечення аукціонів/торгів/тендерів;

10) на депозитному рахунку Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України для виконання гарантійних зобов'язань за операціями, що провадяться із застосуванням книжок міжнародних дорожніх перевезень відповідно до Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року, в обсязі, який унесений учасниками під час вступу до цієї асоціації з 01 січня 1994 року до 31 грудня 1995 року;

11) на рахунках клієнта, якими представлені страхові резерви [для операцій з купівлі іноземної валюти страховиками, Моторним (транспортним) страховим бюро України];

12) що надійшли на рахунок клієнта за проєктами (програмами) міжнародної технічної допомоги та мають використовуватися відповідно до обумовлених таким проєктом (програмою) цілей;

(підпункт 12 пункту 12¹⁵ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 19 листопада 2024 року № 136)

13) у російських рублях та білоруських рублях;

14) на рахунках Міністерства фінансів України та інших органів державної влади України;

15) на рахунках клієнта, якщо ці кошти використовуються для перерахування на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, що приймаються відповідно до підпункту 6 пункту 14 цієї постанови;

16) на рахунках державних органів, уповноважених згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідувальну, розвідувальну діяльність або досудове розслідування;

17) на рахунках, якщо ці кошти куплені з метою забезпечення витрат на відрядження за межі України, з дотриманням вимог, зазначених у підпункті 14 пункту 12 цієї постанови;

18) на рахунках центрального контрагента;

19) на рахунку державного авіаційного підприємства [за яким здійснюються операції за допомогою корпоративного (бізнесового) електронного платіжного засобу], якщо ці кошти використовуються на експлуатаційні витрати для забезпечення, організації та виконання літерних авіаційних рейсів повітряними суднами;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 19 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

20) на рахунках державного підприємства, господарського товариства в оборонно-промисловому комплексі, що створене відповідно до Закону України “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності”, що забезпечують проведення мобілізаційних та інших заходів (потреб), визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони, а також виконують оборонні замовлення, державні контракти (договори) на закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 20 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211,

*у редакції постанови Правління Національного банку України
від 05 лютого 2024 року № 17)*

21) на рахунках Акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України” відповідно до Закону України “Про інформацію” та рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 року “Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану”, введеного в дію Указом Президента України від 19 березня 2022 року № 152/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 року “Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану”», з метою забезпечення єдиної інформаційної політики в період дії воєнного стану;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

22) на рахунках благодійних фондів;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 22 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

23) на рахунках Національного комітету спорту інвалідів України.

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 23 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

24) на рахунках Товариства Червоного Хреста України;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 24 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

25) на рахунку клієнта-резидента, який відкрито ним виключно для цілей виконання умови кредитного договору/договору позики, укладеного між цим резидентом як позичальником та МФО, про збереження на такому рахунку певної суми коштів в іноземній валюті. Сума коштів в іноземній валюті та строк їх збереження на цьому рахунку визначаються відповідно до договірних домовленостей між МФО та резидентом-позичальником за зазначеним кредитним договором/договором позики та/або іншим договором, що укладений резидентом у зв'язку із залученням коштів від МФО за цим кредитним договором/договором позики;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2023 року № 53)

26) на рахунках Фінансового управління Генерального штабу Збройних Сил України;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 23 червня 2023 року № 84)

27) що надійшли на рахунок оператора системи передачі електричної енергії, який відповідає вимогам статті 31 Закону України “Про ринок електричної енергії”, від нерезидентів за договорами про участь у розподілі пропускної спроможності та можуть бути використані згідно з частиною першою статті 43 та/або пунктом 11³ розділу XVII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про ринок електричної енергії”;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 27 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

28) на рахунках громадської організації “Національний олімпійський комітет України”;

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 28 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

(доповнено новим пунктом 12¹⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

29) на рахунках служби державного замовника, якщо купівля іноземної валюти здійснюється згідно з пунктом 6² цієї постанови.

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 29 згідно з постановою Правління Національного банку України від 17 січня 2025 року № 7)

30) що розміщені не пізніше 01 березня 2025 року на рахунку резидента [державного підприємства або господарського товариства, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі], відкритому ним у банку виключно для цілей виконання умови кредитного договору/договору позики, укладеного між цим резидентом як позичальником та нерезидентом, щодо збереження на такому рахунку певної суми коштів в іноземній валюті. Сума коштів в іноземній валюті та строк їх збереження на цьому рахунку визначаються відповідно до зазначеної умови кредитного договору/договору позики.

Вимоги абзацу першого підпункту 30 пункту 12¹⁵ цієї постанови застосовуються лише для кредитного договору/договору позики, за яким нерезидент надав кредит/позику за рахунок коштів, залучених шляхом розміщення (емісії) іноземних боргових цінних паперів, а зобов’язання резидента-позичальника за цим кредитним договором/договором позики були реструктуризовані на умовах, погоджених Кабінетом Міністрів України.

(пункт 12¹⁵ доповнено новим підпунктом 30 згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2025 року № 34)

12¹⁶. Вимоги пункту 12¹² цієї постанови не поширюються на випадки купівлі іноземної валюти:

1) якщо загальна сума коштів в іноземних валютах, що розміщені на поточних і депозитних рахунках клієнта у банках, на дату купівлі іноземної валюти, менша в еквіваленті 400 000 грн (за офіційним курсом гривні до відповідних іноземних валют);

(підпункт 1 пункту 12¹⁶ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211, від 20 жовтня 2022 року № 222)

2) за операціями, визначеними в підпункті 16 пункту 14 цієї постанови;
(підпункт 2 пункту 12¹⁶ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211) (доповнено новим пунктом 12¹⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

3) за другою частиною валютної операції на умовах “своп”, за якою банк здійснює зворотний продаж іноземної валюти клієнту.

(пункт 12¹⁶ доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

12¹⁷. Банк здійснює операції з купівлі-продажу іноземної валюти на умовах “своп” з його клієнтами за курсом, визначеним у деривативному контракті грошового ринку, що укладений між банком та його клієнтом.

(доповнено новим пунктом 12¹⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

12¹⁸. Банк здійснює операції з купівлі/продажу іноземної валюти (долари США) за гривні, зазначені в підпункті 1⁵ пункту 12 цієї постанови, за рахунок власної валютної позиції. Банк має право звернутися до Національного банку України з метою купівлі доларів США на спеціальній сесії. Купівля банком доларів США здійснюється на спеціальній сесії за офіційним курсом Національного банку України, що діяв попереднього робочого дня до дати такої купівлі, та за умови подальшого розміщення куплених коштів на рахунок в Національному банку України. Загальний обсяг куплених та розміщених коштів банку на такому рахунку в Національному банку України на початок кожного робочого дня не може перевищувати більше ніж на 50 000 доларів США загальний обсяг на початок цього самого робочого дня залучених банком вкладів (депозитів) від фізичних осіб згідно з вимогами, визначеними в підпункті 1⁵ пункту 12 цієї постанови. Банк зобов'язаний самостійно враховувати необхідність дотримання цієї умови, визначаючи обсяг звернення до Національного банку України за операціями в межах спеціальної сесії.

Національний банк України нараховує проценти за залишками коштів на рахунку банку в іноземній валюті за ставкою, яка відповідає Federal Funds Target Range – Lower Bound. Нарахування процентів здійснюється лише за дні, коли банками була дотримана умова, викладена в абзаці першому підпункту 12¹⁸ цієї постанови. Нараховані проценти в іноземній валюті сплачуються банку щомісяця в національній валюті в перерахунку за офіційним курсом Національного банку України на дату сплати процентів.

Банк здійснює продаж валюти, яка розміщена банком на рахунку в Національному банку України відповідно до абзацу першого пункту 12¹⁸ цієї

постанови, виключно Національному банку України на спеціальній сесії за офіційним курсом Національного банку України, що діяв попереднього робочого дня до дати такого продажу.

Спеціальна сесія з купівлі-продажу доларів США на умовах “тод” відповідно до вимог абзаців першого та третього пункту 12¹⁸ цієї постанови проводиться Національним банком України щодня в період з 9.00 до 10.00 через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg або (за відсутності можливості використовувати функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg) засобами телефонного зв’язку на умовах попередньої оплати банком.

Банк для здійснення операцій під час спеціальної сесії має звернутися до Національного банку України через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg або засобами телефонного зв’язку (за номерами, які Національний банк України доведе до відома банків окремим повідомленням) із зазначенням обсягу продажу або купівлі доларів США, який має бути не менше ніж 50 000 доларів США або залишку коштів в іноземній валюті на рахунку банку в Національному банку України (у разі здійснення операції продажу іноземної валюти Національному банку України).

(доповнено новим пунктом 12¹⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

13. Виключено.

(пункт 13 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

13¹. Офіційний курс гривні до іноземних валют та спеціальних прав запозичення установлювати, а облікову ціну банківських металів розраховувати відповідно до вимог Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 грудня 2019 року № 148 (зі змінами) (далі – Положення № 148).

(абзац перший пункту 13¹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

Офіційний курс гривні до іноземних валют, установлений Національним банком України 31 січня 2022 року відповідно до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні, діє до 31 березня 2022 року (уключно).

Офіційний курс гривні до іноземних валют (крім долара США), установлений Національним банком України 20 липня 2022 року відповідно до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні, діє впродовж усього дня 21 липня 2022 року.

Облікова ціна банківських металів, розрахована Національним банком України 20 липня 2022 року відповідно до переліку банківських металів, до яких Національний банк України щоденно розраховує облікову ціну, діє впродовж усього дня 21 липня 2022 року.

(пункт 13¹ доповнено двома новими абзацами згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

13². Довідкове значення курсу гривні до долара США розраховувати відповідно до вимог Положення № 148.

(пункт 13 замінено трьома новими пунктами 13–13² згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, у редакції постанови Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

13³. Національний банк України до 29 квітня 2022 року затверджує та оприлюднює на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України переліки:

1) іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні;

2) іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні;

3) банківських металів, до яких Національний банк України щоденно розраховує облікову ціну.

Переліки діють до моменту затвердження нових переліків відповідно до Положення № 148.

(пункт 13³ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121)

(доповнено новим пунктом 13³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

13⁴. Національний банк України визначає особливості встановлення офіційного курсу гривні до тих іноземних валют, які переходять з/до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні, до/з переліку іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні, та оприлюднює їх одночасно з переліками, зазначеними в пункті 13³ цієї постанови.

(доповнено новим пунктом 13⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

14. Уповноваженим установам забороняється здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України/переказ коштів на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях/іноземній валюті, відкриті в банках-резидентах, уключаючи перекази, що здійснюються за дорученням клієнтів, крім випадків здійснення:

(абзац перший пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) власних операцій банків (уключаючи розрахунки з міжнародними платіжними системами), за винятком переказів коштів з метою надання банками кредитів нерезидентам (крім кредитів іноземним фінансовим установам). Проведення розрахунків за документарними та резервними акредитивами/гарантіями/контргарантіями, відкритими (підтвердженими, наданими) із 24 лютого 2022 року, забороняється, крім випадків, коли такі розрахунки здійснюються з метою проведення операцій клієнтів банків, визначених у підпунктах 2–6 пункту 14 цієї постанови, та/або з метою забезпечення виконання зобов'язань за договорами щодо експорту товарів, та/або з метою забезпечення виконання зобов'язань клієнта-резидента перед замовником-нерезидентом тендера щодо експорту товарів, та/або з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань резидентів-позичальників перед нерезидентами-кредиторами за кредитними договорами/договорами позики у випадках, коли відповідні зобов'язання резидента-позичальника виникли згідно з договорами та в межах операцій, за якими клієнтам дозволяється переказ коштів згідно з пунктом 14 цієї постанови. Банки-позичальники здійснюють переказ коштів за власними операціями з погашення ними кредитів, позик за договорами з нерезидентами з урахуванням обмежень, установлених у пункті 19² цієї постанови;

(підпункт 1 пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, від 20 травня 2022 року № 102, від 14 червня 2022 року № 122, від 04 листопада 2022 року № 227, від 09 липня 2024 року № 83)

2) переказів резидентами за операціями з імпорту товарів (включаючи сплату штрафів, пені, бонусів, відшкодування супутніх витрат у зв'язку з виконанням зовнішньоекономічного договору, відшкодування збитків у зв'язку з невиконанням зовнішньоекономічного договору) за умови, що поставка товарів за такими операціями здійснена/здійснюється після 23 лютого 2021 року. Обмеження щодо терміну поставки товарів за операціями з імпорту товарів, визначене в підпункті 2 пункту 14 цієї постанови, не поширюється на перекази, що здійснюються:

(підпункт 2 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління

*Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81,
у редакції постанови Правління
Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142,
зі змінами, внесеними постановами Правління
Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211,
від 30 листопада 2023 року № 155,
від 03 травня 2024 року № 56,
від 19 листопада 2024 року № 136)*

за рахунок коштів державного бюджету;

державними підприємствами, юридичними особами, 100 відсотків акцій (часток) яких прямо або опосередковано належать державі, що є суб'єктами ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України на підставі статті 11 Закону України “Про ринок природного газу” покладено спеціальні обов’язки з продажу природного газу для формування ресурсу природного газу, за умови, що такі операції та їх обсяги погоджені Кабінетом Міністрів України;

*(підпункт 2 пункту 14 доповнено новим абзацом згідно з постановою
Правління Національного банку України від 13 січня 2025 року № 4.*

*У зв’язку з цим абзаци третій, четвертий уважати відповідно абзацами
четвертим, п’ятим)*

з метою виконання зобов’язань за операцією з імпорту товарів на користь іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави через уповноважену нею особу/іноземної особи, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава чи іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку], а також на користь інших нерезидентів за умови, що операція з імпорту товарів здійснювалася за участю (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави через уповноважену нею особу/іноземної особи, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава чи іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку].

Переказ коштів за договором з імпорту товарів у випадку, визначеному в абзаці четвертому підпункту 2 пункту 14 цієї постанови, дозволяється здійснювати в обсязі, що не перевищує 10% від суми простроченої заборгованості за цим договором (станом на 01 листопада 2024 року) на один календарний місяць;

*(абзац п’ятий підпункту 2 пункту 14 зі змінами, внесеними
постановою Правління Національного банку України
від 13 січня 2025 року № 4)*

*(підпункт 2 пункту 14 доповнено трьома новими абзацами згідно з
постановою Правління Національного банку України
від 19 листопада 2024 року № 136)*

2¹) валютних операцій резидентів з виконання зобов’язань, які забезпечені державною гарантією;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

2²) переказу коштів з метою виконання зобов'язань резидента перед нерезидентом за укладеним між ними договором купівлі-продажу товарів за умови, якщо такий переказ здійснюється за рахунок коштів, одержаних за кредитом (позикою) від МФО або за субкредитом від держави, для фінансування якого держава залучила кредит (позику) від МФО;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

2³) операцій з повернення нерезиденту попередньої оплати (авансового платежу), отриманої(ого) резидентом на його поточний рахунок у банку в Україні після 23 лютого 2022 року за укладеним з нерезидентом договором з купівлі-продажу товару, у зв'язку з невиконанням резидентом зобов'язань за цим договором;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

2⁴) операцій з оплати гарантійних зобов'язань, що виникають у зв'язку із застосуванням положень Конвенції про тимчасове ввезення, Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП 1975 року), Конвенції про процедуру спільного транзиту;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

2⁵) переказів коштів з метою оплати приватним акціонерним товариством “Експортно-кредитне агентство” відшкодування/компенсації страховим (перестраховим) компаніям та компаніям-перестраховальникам витрат, які виникли у них у зв'язку з виконанням договорів страхування та договорів перестраховування, укладених відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02 листопада 2023 року № 1140 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для гарантування безпеки судноплавства та сприяння стабільності морських перевезень” (зі змінами) (далі – Постанова № 1140), а також з метою оплати послуг банків (включаючи послуги з відкриття акредитивів та ескроу розрахунків та інші пов'язані послуги), юридичних радників або інших витрат, пов'язаних з укладенням та/або супроводженням угоди, зазначеної в Постанові № 1140;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 30 листопада 2023 року № 155)

2⁶) переказу коштів резидентом з метою оплати послуг, які надаються іноземним банком у межах реалізації міждержавних/міжурядових домовленостей про залучення державою кредиту (позики) від іноземного кредитора (позикодавця) та/або договору про надання державою субкредиту

резиденту, для фінансування якого держава залучила кредит (позику) від іноземного кредитора (позикодавця);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

2⁷) переказів коштів на користь нерезидентів – юридичних осіб, до складу учасників (акціонерів, засновників) яких входить іноземна держава (крім держави, яка здійснює збройну агресію проти України), за договорами, які передбачають покриття ризиків втрати та/або пошкодження активів та/або втрати (повної або часткової) доходів від таких активів на території України внаслідок війни, воєнних дій, бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 2⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

3) валютних операцій МФО, включаючи представництва МФО, а також валютних операцій резидентів та нерезидентів з переказу коштів в іноземній/національній валюті з метою розрахунків з МФО або з його представництвом;

4) валютних операцій резидентами та нерезидентами для проведення мобілізаційних та інших заходів (потреб), визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони;

5) операцій з оплати витрат на лікування в медичних закладах іноземної держави (включаючи послуги з реабілітації), а також супутніх додаткових витрат, пов'язаних з процесом лікування (включаючи консультування, забір аналізів, перебування/проживання в палаті стаціонарного лікування, харчування), придбання протезів та їх комплектуючих, оплати послуг щодо встановлення, сервісного обслуговування та ремонту протезів, оплати витрат на транспортування хворих, оплати витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання), включаючи операції зі здійснення страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами страхування осіб, які виїжджають за кордон, на рахунки асистуючих компаній-нерезидентів;

(підпункт 5 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, у редакції постанови Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 15 вересня 2023 року № 115, від 30 листопада 2023 року № 155)

5¹) операцій з перерахування коштів за навчання, за послуги, що супроводжують процес навчання студентів за кордоном (включаючи оплату за проживання/отримання візи на період навчання/трансфери від гуртожитку до

навчальних офісів/харчування/страхування/медичні послуги в разі необхідності надання невідкладної медичної допомоги). Такі перекази можуть здійснюватися на рахунки навчальних закладів іноземної держави або на рахунки юридичних осіб-нерезидентів, які відповідно до наданих навчальними закладами повноважень здійснюють приймання коштів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211, у редакції постанови Правління Національного банку України від 30 листопада 2023 року № 155)

5²) операцій з перерахування коштів для виплати аліментів;
(пункт 14 доповнено новим підпунктом 5² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

б) на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, які Національний банк України може прийняти на підставі розпоряджень Кабінету Міністрів України за умови, що прийняття такого дозволу (рішення) не перешкоджатиме виконанню Національним банком України основної функції із забезпечення стабільності грошової одиниці України та в межах її виконання дотриманню пріоритетності цілей із досягнення та підтримки цінової стабільності в державі, забезпечення сприяння фінансовій стабільності, надійності та стабільності функціонування банківської системи, макрофінансовій стійкості в період дії воєнного стану та/або узгоджуватиметься зі стратегією пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування, яка затверджується окремим рішенням Правління Національного банку України.

(абзац перший підпункту 6 пункту 14 у редакції постанов Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, від 19 квітня 2024 року № 46)

Розпорядження Кабінету Міністрів України має містити:

(абзац другий підпункту 6 пункту 14 у редакції постанов Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, від 19 квітня 2024 року № 46)

клопотання про надання дозволу щодо проведення відповідної валютної операції;

(абзац третій підпункту 6 пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

найменування юридичної особи;

обґрунтування, підстави для проведення кожної операції з огляду на важливість її здійснення цією юридичною особою для інтересів держави під час дії воєнного стану;

суму операції;

контрагента операції;

найменування банку, через який проводитиметься така операція.

Для розгляду питання про видачу окремого дозволу (рішення) до Національного банку України засобами електронної пошти обслуговуючим банком юридичної особи, яка зазначена в розпорядженні, подається також повідомлення (лист) з інформацією про кінцевих бенефіціарних власників такої юридичної особи, отриманою обслуговуючим банком у результаті здійснення належної перевірки такого клієнта відповідно до вимог законодавства України;

(абзац дев'ятий підпункту 6 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою

Правління

Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

(підпункт 6 у редакції постанов Правління

Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96,

від 21 липня 2022 року № 154)

7) переказів на користь дипломатичних представництв, консульських установ України за кордоном для їх утримання та виконання представницьких функцій, а також переказів на користь працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

(підпункт 7 пункту 14 зі змінами, внесеними постановами Правління

Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62,

від 14 квітня 2022 року № 71)

7¹) переказів за кордон іноземної валюти з метою виконання перед міжнародними організаціями фінансових зобов'язань України, покладених на Верховну Раду України, уключаючи перекази щодо сплати внесків до їх регулярних бюджетів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 7¹ згідно з постановою Правління

Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

8) розрахунків (оплати вартості товарів, робіт та послуг) за кордоном з використанням електронних платіжних засобів (за винятком розрахунків, що здійснюються з використанням коду категорії торговця 6211):

на суму в еквіваленті до 100 000 гривень уключно на календарний місяць з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті;

без обмеження суми з усіх рахунків клієнта банку, відкритих в іноземній валюті.

Вимоги абзацу третього підпункту 8 пункту 14 цієї постанови не поширюються на випадки, визначені в підпунктах 9² та 9³ пункту 14 цієї постанови.

(підпункт 8 пункту 14 доповнено новим абзацом згідно з

постановою Правління Національного банку України

від 06 вересня 2024 року № 108.

У зв'язку з цим абзаци четвертий – десятий уважати відповідно

абзацами п'ятим – одинадцятим)

Вимога абзацу другого підпункту 8 пункту 14 цієї постанови не поширюється на клієнтів банку:

суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення вантажів у міжнародних сполученнях на підставі документів, що надають право на здійснення міжнародних перевезень;

які забезпечують участь (відрядження) національних збірних команд України в офіційних міжнародних змаганнях та навчально-тренувальних зборах з підготовки до таких міжнародних змагань, включених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України, що проводяться за кордоном;

які забезпечують участь (відрядження) працівників та військовослужбовців Міністерства оборони України та Фінансового управління Генерального штабу Збройних Сил України в заходах для вирішення питань обороноздатності України;

(підпункт 8 пункту 14 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, абзац четвертий замінено чотирма новими абзацами згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, що направляються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій чи надання гуманітарної допомоги до інших держав;

(підпункт 8 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 23 червня 2023 року № 84)

(підпункт 8 пункту 14 у редакції постанов Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, від 09 травня 2022 року № 96, від 21 липня 2022 року № 154)

працівників Міністерства закордонних справ України, які направлені у відрядження для участі в заходах, пов'язаних з реалізацією зовнішньої політики України, захистом національних інтересів України у сфері міжнародних відносин, а також прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном;

(підпункт 8 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

військовослужбовців (працівників) Управління державної охорони України, які входять до складу передових груп, що забезпечують підготовку візитів, та складу груп охорони посадових осіб, визначених статтями 5, 6 Закону

України “Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб”, і з цією метою направлені у відрядження за кордон;

(підпункт 8 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

військовослужбовців Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, які забезпечують урядовим зв'язком Президента України та Прем'єр-міністра України, а також забезпечують проведення державного інструментального контролю стану захисту інформації під час здійснення ними офіційних і робочих візитів за кордон і з цією метою направлені у відрядження за кордон;

(підпункт 8 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2025 року № 34)

9) на суму в еквіваленті до 100 000 гривень уключно на календарний місяць з усіх рахунків фізичної особи – клієнта банку, відкритих в іноземній валюті, переказів на рахунки фізичних осіб-отримувачів, під час яких використовуються реквізити електронних платіжних засобів фізичних осіб-отримувачів, та розрахунків, здійснених з використанням електронних платіжних засобів, для оплати операцій з активами, які безпосередньо конвертуються (обмінюються) на грошові кошти та відповідно до правил та/або інших внутрішніх документів міжнародних платіжних систем належать до операцій “квазікеш” (англійською мовою quasi cash). До таких операцій, зокрема, але не виключно, належать: купівля криптовалют, поповнення електронних гаманців, купівля подарункових сертифікатів, лотерей, перекази на користь букмекерських компаній, оплата дорожніх чеків. Коди категорій торговців, що можуть використовуватися для таких операцій, зокрема, але не виключно, такі: 4829; 6012; 6050; 6051; 6534; 6539; 6540; 7800; 7801; 7802; 7995; 9406;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58,

зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 20 квітня 2022 року № 78, від 09 травня 2022 року № 96, від 20 лютого 2024 року № 24, від 27 серпня 2024 року № 102)

9¹) виключено;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 9¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2022 року № 78,

зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154,

виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

9²) розрахунків на суму в еквіваленті до 100 000 гривень включно на календарний місяць з усіх рахунків фізичної особи – клієнта банку, відкритих в іноземній валюті, з використанням кодів категорій торговців 5094, 5944, 5972;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 9² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

9³) розрахунків на суму в еквіваленті до 500 000 гривень включно на календарний місяць з усіх рахунків фізичної особи – клієнта банку, відкритих в іноземній валюті, з використанням коду категорії торговця 6513;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 9³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

10) розрахунків призначеного оператора послуг поштового зв'язку, небанківських фінансових установ, які є прямими учасниками міжнародних карткових платіжних систем, за зобов'язаннями перед цими платіжними системами;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

10¹) переказів призначеного оператора послуг поштового зв'язку, небанківських фінансових установ, які є прямими учасниками міжнародних карткових платіжних систем, у сумі, необхідній для розміщення гарантійних депозитів в іноземній валюті на користь цих систем. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 10¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

10²) переказів оператора системи передачі електричної енергії, який відповідає вимогам статті 31 Закону України “Про ринок електричної енергії”, пов’язаних із розподілом доходів від управління обмеженнями між оператором системи передачі електричної енергії та оператором системи передачі суміжної держави (перерахування частини коштів за результатами проведення аукціону з розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину), що здійснюється відповідно до частини третьої статті 43 та/або абзацу шостого пункту 11³ розділу XVII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про ринок електричної енергії”. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 10² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

10³) переказу з рахунку умовного зберігання (ескроу) нерезидента, відкритого в банку України, на його рахунок, відкритий за кордоном, з метою повернення внесених таким нерезидентом коштів на його рахунок умовного зберігання (ескроу) для участі в аукціоні з розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та виконання умов договору про участь у розподілі пропускної спроможності, укладеного для участі в аукціоні з розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, що здійснюються в порядку, визначеному статтею 39 Закону України “Про ринок електричної енергії”. Розмір такого переказу не може перевищувати суми, яка була перерахована цим нерезидентом із-за кордону на його рахунок умовного зберігання (ескроу), відкритий в Україні для участі в аукціоні з розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та виконання умов відповідного договору про участь у розподілі пропускної спроможності. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 10³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

10⁴) переказів оператора системи передачі електричної енергії, який відповідає вимогам статті 31 Закону України “Про ринок електричної енергії”, на користь європейського офісу з розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів “Joint Allocation Office” (JAO) за проведення/організацію спільного скоординованого розподілу пропускної спроможності (явний розподіл пропускної спроможності) відповідно до частини другої статті 42 Закону України “Про ринок електричної енергії”. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 10⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 195)

11) переказів на користь представництв і філій за кордоном юридичних осіб, у статутному капіталі яких державі прямо або опосередковано належить частка в розмірі 100 відсотків, згідно з кошторисом на утримання або робочою програмою та бюджетом з урахуванням обмежень, установлених у пункті 17 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

12) операції з переказу іноземної валюти, що ініціюється з метою сприяння підвищенню обороноздатності України фізичною особою, яка не є суб'єктом господарської діяльності, за товари, які класифікуються за такими кодами УКТЗЕД згідно із Законом України “Про Митний тариф України”: 8507, 6211 43 90 00, 6506 10 80 00, 61–62, 6403–6405, 3926, 6217, 9005 10 00 00, 9005 80 00 00, 8802 20 00 00, 8802 30 00 00, 9404 30 00 00, 3926 90 92 90, 30, 8517, 8525, 8806,

9025, 2915, 3824, 3920, 8407, 8526, 8529, 8537, 8542, 8543, 8807, 9004, 9013, 9014, 9015, 9027, якщо сума такої операції/операцій на календарний місяць в еквіваленті є меншою, ніж 400 000 гривень (за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154, від 05 серпня 2022 року № 172, від 04 листопада 2022 року № 227, від 01 березня 2023 року № 12, від 09 липня 2024 року № 83)

13) переказу за кордон іноземної валюти для виплати відповідно до законодавства України та міжнародних договорів України пенсій з урахуванням обмежень, установлених у пункті 17 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 13 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, у редакції постанови Правління Національного банку України від 16 червня 2022 року № 125)

13¹) переказів призначеного оператора послуг поштового зв'язку для забезпечення виплат пенсій та грошових допомог громадянам України, які тимчасово перебувають за межами України, відповідно до нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України щодо виплати та доставки пенсій, грошової допомоги, прийнятих на час дії воєнного стану в Україні:

іноземному контрагенту – за наявності угоди про обмін міжнародними електронними переказами/міжнародними поштовими переказами;

на рахунок в іноземному банку для забезпечення проведення розрахунків між призначеними операторами поштового зв'язку, які є членами мережі “Eurogiro”. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

інші платежі (тарифи/винагорода за оброблення/виплату переказів контрагентами), пов'язані з переказами, зазначеними в абзаці першому підпункту 13¹ пункту 14 цієї постанови, відповідно до укладених договорів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 13¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

14) розрахунків значущих операторів послуг платіжної інфраструктури з нерезидентами для забезпечення виконання функцій у міжнародних карткових платіжних системах;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 14 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

15) переказу Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів з метою забезпечення виконання ним функцій, визначених законодавством України;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 15 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 травня 2022 року № 101)

16) операцій з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) або страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами перестрахування, а також інших платежів, передбачених цими договорами, іноземним ядерним пулом (або уповноваженим особам за дорученням таких пулів), які здійснюються уповноваженим страховиком за дорученням членів об'єднання “Ядерний страховий пул”;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 16 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22, від 06 вересня 2024 року № 108)

17) операцій з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) за договорами перестрахування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків) міжнародного страхування “Зелена картка”, операцій з оплати страхових виплат (страхових відшкодувань) або вимог щодо компенсації таких виплат за договорами міжнародного страхування “Зелена картка”;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 17 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, у редакції постанови Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

18) операцій з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) за договорами перестрахування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків) авіаційних ризиків/ризиків цивільної авіації за класами 1, 5, 11 та/або 13, укладеними з перестраховиками-нерезидентами;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 18 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, у редакції постанови Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

19) операцій з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) за договорами перестраховування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), укладеними з перестраховиками-нерезидентами, якими передбачено відшкодування збитків, пов'язаних з експлуатацією, відновленням, пошкодженням, знищенням та/або втратою майна телекомунікаційних мереж та телекомунікаційної інфраструктури на території України, включаючи ті, що заподіяні внаслідок війни, воєнних дій, бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 19 згідно з постановою Правління

Національного банку України від 04 травня 2022 року № 91,

зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку

України від 09 грудня 2022 року № 242,

від 16 лютого 2024 року № 22)

19¹) операцій з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) за іншими договорами перестраховування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), укладеними з перестраховиками-нерезидентами, ніж зазначені в підпунктах 16–19 пункту 14 цієї постанови, крім договорів перестраховування, якими покриваються ризики за:

договорами добровільного страхування кредитів (включаючи відповідальність позичальника за непогашення кредиту)/договорами страхування, укладеними за класом 14 (страхування кредитів);

договорами добровільного страхування судових витрат/договорами страхування, укладеними за класом 17 (страхування судових витрат);

договорами обов'язкового особистого страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)/договорами страхування працівників пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони та членів пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення добровільної пожежної охорони, укладеними за класами страхування 1 [страхування від нещасного випадку (у тому числі на випадок виробничої травми та професійного захворювання)] та/або 2 [страхування на випадок хвороби (у тому числі медичне страхування)] відповідно до вимог статей 62, 63 глави 13 розділу V Кодексу цивільного захисту України;

договорами обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності за шкоду, заподіяну життю чи здоров'ю туриста або його майну/договорами страхування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності за шкоду, заподіяну життю чи здоров'ю туриста або його майну, укладеними за класом страхування 13 [страхування іншої відповідальності (крім визначеної у класах 10, 11, 12)];

договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса/договорами страхування відповідальності приватного

нотаріуса, укладеними за класом страхування 13 [страхування іншої відповідальності (крім визначеної у класах 10, 11, 12)] відповідно до вимог статті 28 Закону України “Про нотаріат”;

договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за виключенням операцій, зазначених в підпункті 17 пункту 14 цієї постанови), укладеними відповідно до Закону України “Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 19¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, у редакції постанов Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7, від 16 лютого 2024 року № 22)

19²) виключено;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 19² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

19³) операцій з оплати страхових виплат (страхових відшкодувань) на користь нерезидентів за договорами страхування (перестрахування), повернення на користь нерезидентів страхових платежів (їх частин) за достроково припиненими договорами страхування (перестрахування), отриманих після 24 лютого 2022 року, включаючи операції, пов'язані з виконанням судових рішень за такими випадками, та з оплати витрат, пов'язаних із виконанням таких судових рішень;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 19³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2023 року № 68)

20) переказів фізичними особами-нерезидентами іноземної валюти, купленої за кошти, одержані в разі загибелі військовослужбовця, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 “Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану” (зі змінами);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 20 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

21) переказу іноземному інвестору/нерезиденту коштів, отриманих у зв'язку з проведеною після 01 квітня 2023 року сплатою відсоткового доходу (купонного платежу) за облігаціями внутрішньої державної позики України згідно з умовами їх розміщення (емісії), за умови, що ці облігації не менше ніж останніх 90 календарних днів поспіль до моменту сплати відсоткового доходу (купонного платежу) обліковуються на рахунку в цінних паперах іноземного інвестора/нерезидента або номінального утримувача/іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 22 березня 2023 року № 29, від 19 травня 2023 року № 68)

22) переказу Центральним депозитарієм цінних паперів коштів на власний рахунок, відкритий в іноземному банку-депозитарії, з метою оплати послуг цього іноземного банку-депозитарію.

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 22 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

23) переказу коштів в іноземній валюті з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкритих у банках-резидентах;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 23 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157)

23¹) переказу коштів у гривнях на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в банках-резидентах, за операціями з облігаціями внутрішньої державної позики України, номінованими в національній валюті, учасником яких є банк-нерезидент;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 23¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

24) переказу резидентами (юридичними особами, фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності) коштів з метою здійснення розрахунків за договорами лізингу, оренди;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 24 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159, від 29 вересня 2022 року № 211, від 03 травня 2024 року № 56)

25) розрахунків у межах проєктів/програм міжнародної технічної допомоги/прикордонного співробітництва;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161, зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку від 19 листопада 2024 року № 136)

26) переказу коштів, отриманих дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав в Україні за надані консульські послуги в Україні;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

27) переказу дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав і представництвами міжнародних організацій в Україні, акредитованих Міністерством закордонних справ України, для виконання ними своїх зобов'язань та/або повернення невикористаних коштів.

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 27 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172, зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

28) переказу коштів з метою сплати процентних платежів за кредитом (позикою), одержаним(ою) резидентом-позичальником від нерезидента за укладеним між ними кредитним договором (договором позики), за одночасного дотримання таких умов:

кредит/позика (повністю або частково) було одержано до 20 червня 2023 року (включно);

за умовами кредитного договору (договору позики) дата сплати відповідного процентного платежу припадає на дати після 24 лютого 2022 року (включно). Під датою сплати процентного платежу за кредитним договором (договором позики) слід розуміти кінцеву (найбільш віддалену) дату, яка визначена умовами кредитного договору (договору позики) для своєчасного виконання такого платежу;

у резидента-позичальника немає простроченої заборгованості за кредитним договором (договором позики) станом на 24 лютого 2022 року;

переказ коштів з метою сплати прострочених станом на 01 травня 2024 року процентних платежів у межах одного кредитного договору (договору позики) дозволяється здійснювати в обсязі, що не перевищує 1 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції) на один календарний квартал;

переказ коштів з метою сплати процентних платежів, дата сплати яких згідно з умовами кредитного договору (договору позики) припадає на дати після 30 квітня 2024 року, здійснюється без урахування вимог абзацу п'ятого підпункту 28 пункту 14 цієї постанови;

під час здійснення переказу коштів ураховані вимоги пункту 19⁵ цієї постанови;

кошти, що використовуються для здійснення операцій з купівлі іноземної валюти/переказу валютних цінностей з метою сплати відповідних процентних платежів, не були залучені резидентом-позичальником за кредитами, позиками (включаючи поворотну фінансову допомогу) від резидентів-кредиторів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 28 згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, у редакції постанови Правління Національного банку України

від 03 травня 2024 року № 56)

29) операцій, пов'язаних із розглядом справ у Міжнародному комерційному арбітражному суді та Морській арбітражній комісії при Торгово-промисловій палаті Україні;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 29 згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197)

30) переказу коштів юридичною особою-резидентом на рахунки власних філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи, відкритих за кордоном, за одночасного дотримання умов, що перекази здійснюються:

протягом поточного календарного року в межах загальної суми коштів, що були переказані цією юридичною особою-резидентом протягом 2021 року для утримання його філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи за кордоном, що підтверджується юридичною особою-резидентом документально. Протягом одного календарного місяця дозволяється переказувати не більше 1/4 частини від цієї суми;

(абзац другий підпункту 30 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 15 червня 2023 року № 73)

за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики) коштів в іноземній валюті юридичної особи-резидента;

через один банк (за вибором юридичної особи-резидента). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5;

виключно з метою фінансування витрат на утримання його філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи за кордоном (підтверджується кошторисом витрат);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 30 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

31) переказу коштів резидентом – комісіонером/комерційним агентом (субагентом)/повіреном на рахунок нерезидента – комітента/суб'єкта, якого представляє комерційний агент (субагент)/довіритель, отриманих комісіонером/комерційним агентом (субагентом)/повіреном відповідно до договору комісії/агентського договору/договору доручення внаслідок продажу з 24 лютого 2022 року товарів (продукції, послуг, робіт) нерезидента – комітента/суб'єкта, якого представляє комерційний агент (субагент)/довіритель;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 31 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211,

зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

32) переказів коштів у гривнях на кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України“, за операціями, визначеними в пункті 138 розділу XI Положення № 5, а також операціями, що здійснюються з метою виконання нерезидентом зобов’язань за випущеними за кордоном цінними паперами, базовим активом яких є облігації внутрішньої державної позики України, щодо виплати доходів та інших коштів власникам таких цінних паперів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 32 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2023 року № 53)

33) операцій оператора електронного майданчика з повернення нерезиденту коштів гарантійного та/або реєстраційного внесків, сплачених останнім на рахунок цього оператора електронного майданчика для набуття таким нерезидентом статусу учасника електронного аукціону (торгів), що проводиться з використанням електронної торгової системи, адміністратором якої є АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ”, за умови, якщо повернення відповідного внеску здійснюється в межах суми коштів, що надійшли із-за кордону після 23 лютого 2022 року в рахунок сплати цим нерезидентом такого внеску;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 33 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

34) операцій з оплати реєстраційних, арбітражних, судових зборів, включаючи авансові платежі на покриття арбітражних та судових витрат, які здійснюються в межах заходів із підготовки, подання та розгляду позовних заяв до міжнародних комерційних та інвестиційних арбітражів, іноземних судів, а також сплати авансових платежів на покриття витрат та грошової застави у виконавчих провадженнях, що здійснюються іноземними органами чи суб’єктами, уповноваженими здійснювати примусове виконання рішень іноземних судів у відповідних іноземних юрисдикціях:

державними підприємствами;

господарськими товариствами, 100 відсотків акцій (часток) яких належать державі;

юридичними особами в разі купівлі товарів (уключаючи роботи, послуги) оборонного призначення для забезпечення потреб держави відповідно до укладених ними державних контрактів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 34 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227,

*у редакції постанов Правління Національного банку України
від 30 грудня 2022 року № 255,
від 17 січня 2025 року № 7)*

35) операцій з оплати членських внесків до міжнародних організацій або інших юридичних осіб-нерезидентів;

(абзац другий підпункту 35 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

(абзаци другий – четвертий виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

*(пункт 14 доповнено новим підпунктом 35 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242)
зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12,
у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 травня 2023 року № 68)*

36) операцій з переказу військовослужбовцями, які є нерезидентами, коштів, отриманих як виплата грошового забезпечення згідно із законодавством України, у сумі, що не перевищує в еквіваленті 400 000 гривень на календарний місяць. Такі операції дозволяється здійснювати через банк, в якому відкрито рахунок для зарахування коштів грошового забезпечення.

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 36 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242)

37) переказів коштів Національною поліцією України на користь поліцейських, які направлені як представники (офіцери зв'язку) до Генерального секретаріату/Глобального комплексу інновацій Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, Європейського поліцейського офісу;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 37 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

38) переказу БЛАГОДІЙНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД “ТЮРКІЄ ДЖУМХУРІЄТІ БЮЮКЕЛЬЧІЛГІ ДАЯНИШМА”» благодійної допомоги жертвам, постраждалим від землетрусів у Турецькій Республіці, на користь Гуманітарної місії AFAD Міністерства внутрішніх справ Туреччини (англійською мовою Ministry of Internal Affairs Disaster and Emergency Management Presidency), Турецького Червоного Півмісяця (англійською мовою Turkish Red Crescent), Міністерства закордонних справ Туреччини (англійською мовою Ministry of International Affairs);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 38 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

39) переказу коштів відповідно до Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах, сплачених/погашених/стягнутих на підставі запиту компетентного органу іноземної країни щодо стягнення податкової заборгованості в міжнародних правовідносинах;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 39 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2023 року № 53)

40) операцій з переказу коштів в іноземній валюті електронними резидентами (е-резидентами) на власні рахунки, відкриті за межами України, якщо такі перекази здійснюються за рахунок коштів, отриманих із-за кордону від нерезидентів, після сплати податків, передбачених законодавством України, та без використання електронного платіжного засобу;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 40 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2023 року № 53)

41) переказів представництвом юридичної особи-нерезидента, через яке повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидента на території України, на рахунок юридичної особи-нерезидента, інтереси якої представляє це представництво в Україні, якщо такі перекази здійснюються за рахунок іноземної валюти, одержаної від здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу товарів, які оплачені за рахунок коштів МФО;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 41 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2023 року № 53)

42) переказу коштів з метою виконання боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученням(ою) резидентом кредитом/позикою (включаючи поворотну фінансову допомогу) [повернення суми одержаного(ої) резидентом-позичальником кредиту/позики, сплата процентів за користування кредитом/позикою та інших визначених у відповідному кредитному договорі/договорі позики платежів, що підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця], якщо такий/така кредит/позика (повністю або частково) наданий/надана за участю (шляхом гарантування, поручительства) МФО або за участю (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави через уповноважену нею особу/іноземної особи, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава чи іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку]. Переказ коштів у такому разі здійснюється з урахуванням вимог пункту 19⁵ цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 42 згідно з постановою Правління Національного банку України від 15 червня 2023 року № 73)

42¹) операцій із задоволення прав вимоги нерезидента як гаранта, поручителя (заставаодавця), страховика за зобов'язаннями резидента-позичальника за умови, що ці зобов'язання виникли згідно з договорами та в межах операцій, визначених у підпункті 42 пункту 14 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 42¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

42²) операцій резидента-гаранта (поручителя) з виконання забезпеченого гарантією/порукою зобов'язання резидента-позичальника перед нерезидентом-кредитором за кредитним договором/договором позики за умови, що відповідні зобов'язання резидента-позичальника виникли згідно з договорами та в межах операцій, за якими клієнтам дозволяється переказ коштів згідно з пунктом 14 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 42² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

43) переказу коштів з метою виконання боргових зобов'язань резидента-позичальника перед нерезидентом за укладеним між ними кредитним договором/договором позики, за яким надання/одержання загальної суми кредиту/позики (включаючи поворотну фінансову допомогу) здійснюється виключно після 20 червня 2023 року, за одночасного дотримання таких умов:

кошти за кредитом/позикою надходять з-за кордону в Україну для зарахування на поточний рахунок резидента-позичальника в банку в Україні після 20 червня 2023 року;

така валютна операція [крім переказу коштів з метою повернення суми одержаного(ої) резидентом-позичальником кредиту/позики] проводиться в обсягах, що не призводять до перевищення розміру виплат за максимальною процентною ставкою, який визначається згідно з пунктами 19⁶ та 19⁷ цієї постанови;

за кредитом/позикою, що одержується резидентом-позичальником на строк не більше одного року, переказ коштів з метою повернення основної суми кредиту/позики за відповідним кредитним договором/договором позики з нерезидентом здійснюється лише за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики від резидента) коштів в іноземній валюті такого позичальника. Переказ коштів з метою виплати процентів, комісій, зборів та інших платежів (крім платежів із повернення основної суми кредиту/позики) за відповідним кредитним договором/договором позики може здійснюватися резидентом-позичальником за рахунок власних коштів в іноземній валюті та/або іноземної валюти, купленої за його дорученням у встановленому порядку;

(абзац четвертий пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

за кредитом/позикою, що одержується резидентом-позичальником на строк більше одного року, протягом першого року із дати першого одержання основної суми такого(ої) кредиту/позики переказ коштів з метою повернення основної суми кредиту/позики здійснюється лише за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики від резидента) коштів в іноземній валюті такого позичальника. Переказ коштів з метою виплати процентів, комісій, зборів та інших платежів (крім платежів з повернення основної суми кредиту/позики,

які здійснюються протягом першого року) за відповідним кредитним договором/договором позики може здійснюватися резидентом-позичальником за рахунок власних коштів в іноземній валюті та/або іноземної валюти, купленої за його дорученням у встановленому порядку;

(абзац п'ятий пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

під час здійснення переказу коштів ураховані вимоги пунктів 19⁵–19⁷ цієї постанови.

Вимоги підпункту 43 пункту 14 цієї постанови не поширюються на переказ коштів за власними операціями банків-позичальників за їхніми кредитними договорами/договорами позики з нерезидентами, а також на переказ коштів за операціями резидентів-позичальників за кредитними договорами/договорами позики з нерезидентами, що здійснюється на підставі підпунктів 2¹, 3 та 42 пункту 14 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 43 згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2023 року № 77)

44) операцій з переказу коштів товарною біржею на користь нерезидента з метою повернення попередньо внесеної ним для участі в біржових торгах (аукціонах) суми гарантійного забезпечення (гарантійного внеску) за умови, що такий переказ здійснюється в межах суми коштів, яка попередньо надійшла із-за кордону в рахунок сплати нерезидентом такого гарантійного забезпечення (гарантійного внеску);

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 44 згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

45) переказу коштів з метою виконання зобов'язань резидента-позичальника, що є державним підприємством або господарським товариством, 100 відсотків акцій (часток) якого належить державі, перед нерезидентом за укладеним між ними кредитним договором /договором позики, що були реструктуризовані на умовах, погоджених Кабінетом Міністрів України, а також для здійснення інших платежів, пов'язаних з обслуговуванням таких реструктуризованих зобов'язань;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 45 згідно з постановою Правління Національного банку України від 15 вересня 2023 року № 115)

(пункт 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

46) переказу резидентами іноземної валюти з 13 травня 2024 року за кордон на користь іноземного інвестора/нерезидента з метою виплати дивідендів за корпоративними правами/акціями в разі одночасного дотримання таких умов:

дивіденди нараховані за результатами діяльності в періоді, що починається з 01 січня 2024 року (не включаючи виплати дивідендів за рахунок нерозподіленого прибутку за попередні періоди/резервного капіталу);

переказ іноземної валюти з метою виплати дивідендів здійснює емітент корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються дивіденди (далі – емітент), безпосередньо на рахунки іноземних інвесторів/нерезидентів за кордоном та/або через депозитарну систему України (на рахунок Центрального депозитарію цінних паперів, який здійснює переказ цих коштів на рахунки депозитарних установ в Україні, які надалі можуть здійснити їх переказ на рахунки іноземних інвесторів/нерезидентів виключно за кордоном);

протягом календарного місяця емітент здійснює переказ іноземної валюти з метою повернення дивідендів у межах загальної суми (ліміту), що не може перевищувати 1 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції), з урахуванням того, що банк, який обслуговує емітента, зобов'язаний здійснювати операцію з переказу коштів в іноземній валюті з рахунку емітента з метою виплати дивідендів (на рахунок іноземного інвестора/нерезидента за кордоном або на рахунок Центрального депозитарію цінних паперів) з використанням автоматизованої інформаційної системи Національного банку України “Е-ліміти” у порядку, аналогічному до порядку, визначеному в пунктах 95, 97–106 розділу X Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 46 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

період діяльності емітента з дати державної реєстрації не менший ніж 12 місяців до дати здійснення відповідної операції;

з моменту набуття іноземним інвестором/нерезидентом права власності на корпоративні права/акції емітента, за якими здійснюється виплата дивідендів, минуло не менше ніж шість місяців до дати здійснення відповідної операції.

(підпункт 46 пункту 14 доповнено двома новими абзацами п'ятим і шостим згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 листопада 2024 року № 136.

У зв'язку з цим абзац п'ятий уважати абзацом сьомим)

Вимоги підпункту 46 пункту 14 цієї постанови не поширюються на переказ іноземної валюти за кордон за операціями з виплати дивідендів, що здійснюються на підставі підпунктів 46¹, 46², 46³ пункту 14 цієї постанови;

(підпункт 46 пункту 14 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108, від 20 грудня 2024 року № 155)

46¹) переказу іноземної валюти за кордон з метою виплати юридичною особою-резидентом (далі – Резидент) дивідендів за корпоративними правами/акціями на користь юридичної особи-нерезидента (далі – Нерезидент 1) у разі одночасного дотримання таких умов:

Резидент є емітентом корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються дивіденди Нерезиденту 1;

Резидент є гарантом/поручителем за зобов'язаннями нерезидента з виплати відсоткового доходу (купонного платежу) за іноземними борговими цінними паперами, емітентом яких є такий нерезидент (далі – Нерезидент 2) та які допущені до торгів/обігу на іноземному організованому ринку/іноземній біржі (далі – Єврооблігації);

Єврооблігації перебувають в обігу станом на 10 липня 2024 року;

Нерезидент 1 та Нерезидент 2 є особами, які мають спільних з Резидентом власників істотної участі (прямо або опосередковано), та/або особами, в яких Резидент має істотну участь чи які мають істотну участь у Резиденті. Нерезидент 1 та Нерезидент 2 можуть бути однією і тією самою особою-нерезидентом;

переказ іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1 здійснюється в межах суми чергових виплат відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями, які припадають на дати з 10 липня 2024 року (далі – гранична сума чергових виплат). Сума і дата чергової виплати відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями визначаються згідно з умовами Єврооблігацій;

купівлю та/або переказ іноземної валюти для проведення Резидентом валютної операції в межах граничної суми чергових виплат дозволяється здійснювати не раніше ніж за 10 календарних днів до дати відповідної чергової виплати відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями;

Резидент надав банку, через який здійснюється купівля та/або переказ іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1, документи (інформацію), що стосуються зобов'язань Нерезидента 2 за Єврооблігаціями, включно з іншими документами (інформацією), які підтверджують наявність підстав (зобов'язань) для здійснення Резидентом такої валютної операції відповідно до вимог валютного законодавства, включаючи вимоги підпункту 46¹ пункту 14 цієї постанови;

якщо гарантами/поручителями за зобов'язаннями Нерезидента 2 за Єврооблігаціями є два і більше резидентів, то всі перекази іноземної валюти цими резидентами з метою виплати дивідендів на користь Нерезидента 1 на підставі підпункту 46¹ пункту 14 цієї постанови мають здійснюватися виключно через один банк та в сукупному обсязі, що відповідає вимогам, визначеним в абзаці шостому підпункту 46¹ пункту 14 цієї постанови. Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмових звернень цих резидентів до банку, до якого переводяться на обслуговування ці клієнти, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 46¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

46²) переказу іноземної валюти за кордон з метою виплати Резидентом дивідендів за корпоративними правами/акціями на користь Нерезидента 1 у разі одночасного дотримання таких умов:

дотримано умови, визначені в абзацах другому – п'ятому підпункту 46¹ пункту 14 цієї постанови;

сукупний обсяг усіх операцій з переказу іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1 на підставі підпункту 46² пункту 14 цієї постанови обмежується граничною сумою, що визначається загальною сумою відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями, яка була фактично виплачена власникам Єврооблігацій у період з 24 лютого 2022 року до 09 липня 2024 року (включно);

така валютна операція здійснюється за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики від резидента) коштів в іноземній валюті Резидента;

станом на 01 число поточного місяця за операціями Резидента з експорту товарів немає операцій, за якими банками не був завершений валютний нагляд за дотриманням Резидентом установлених Національним банком України граничних строків розрахунків (або строків, продовжених згідно з висновком центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку), які настали протягом попередніх дванадцяти календарних місяців. До операцій Резидента, за якими банками не був завершений валютний нагляд, не включаються ті операції, щодо яких виникли форс-мажорні обставини або прийнято до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем позовну заяву Резидента про стягнення з нерезидента заборгованості. Банк, у якому обслуговується Резидент, на підставі письмового дозволу Резидента має отримати відповідну інформацію засобами електронної пошти від інших банків, у яких відкриті рахунки Резидента;

Резидент надав банку, через який здійснюється переказ іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1, документи (інформацію), що стосуються зобов'язань Нерезидента 2 за Єврооблігаціями та виплат у період з 24 лютого 2022 року до 09 липня 2024 року (включно) відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями, включно з іншими документами (інформацією), які підтверджують наявність підстав (зобов'язань) для здійснення Резидентом такої валютної операції відповідно до вимог валютного законодавства, включаючи вимоги підпункту 46² пункту 14 цієї постанови;

якщо гарантами/поручителями за зобов'язаннями Нерезидента 2 за Єврооблігаціями є два і більше резидентів, то всі перекази іноземної валюти цими резидентами з метою виплати дивідендів на користь Нерезидента 1 на підставі підпункту 46² пункту 14 цієї постанови мають здійснюватися виключно через один банк та в сукупному обсязі, що відповідає вимогам, визначеним в абзаці третьому підпункту 46² пункту 14 цієї постанови. Зміну банку, що обслуговує такі операції, дозволяється проводити на підставі письмових звернень цих резидентів до банку, до якого переводяться на обслуговування ці клієнти, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 46² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

46³) переказу іноземної валюти за кордон з метою виплати Резидентом дивідендів за корпоративними правами/акціями на користь Нерезидента 1 у разі одночасного дотримання таких умов:

Резидент є емітентом корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються дивіденди Нерезиденту 1;

Резидент є позичальником за кредитом (позикою), одержаним(ою) Резидентом від юридичної особи-нерезидента (далі – Нерезидент 3) за укладеним між ними кредитним договором (договором позики) (далі – Договір кредитування);

Нерезидент 3 залучив кошти шляхом розміщення (емісії) іноземних боргових цінних паперів (далі – Єврооблігації 2) та використав ці кошти для надання кредиту (позики) за Договором кредитування;

Єврооблігації 2 допущені до торгів/обігу на іноземному організованому ринку/іноземній біржі та перебувають в обігу станом на 10 липня 2024 року;

сукупний обсяг усіх операцій з переказу іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1 на підставі підпункту 46³ пункту 14 цієї постанови обмежується граничною сумою, що визначається загальною сумою відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями 2, яка була фактично виплачена власникам Єврооблігацій 2 у період з 24 лютого 2022 року до 30 квітня 2024 року (включно), та за вирахуванням сум переказів іноземної валюти з метою сплати процентних платежів на користь Нерезидента 3 за Договором кредитування, які Резидент здійснив відповідно до абзацу п'ятого підпункту 28 пункту 14 цієї постанови з 04 травня 2024 року з рахунку, відкритого в банку в Україні;

така валютна операція здійснюється за рахунок власних (не куплених, не залучених у формі кредиту, позики від резидента) коштів в іноземній валюті Резидента;

дотримано умови, визначені в абзаці п'ятому підпункту 46² пункту 14 цієї постанови;

Резидент надав банку, через який здійснюється переказ іноземної валюти з метою виплати дивідендів Нерезиденту 1, документи (інформацію), що стосуються зобов'язань Нерезидента 3 за Єврооблігаціями 2 та виплат у період з 24 лютого 2022 року до 30 квітня 2024 року (включно) відсоткового доходу (купонних платежів) за Єврооблігаціями 2, надання кредиту (позики) за Договором кредитування за рахунок коштів, залучених Нерезидентом 3 шляхом розміщення (емісії) Єврооблігацій 2, включно з іншими документами (інформацією), які підтверджують наявність підстав (зобов'язань) для здійснення Резидентом такої валютної операції відповідно до вимог валютного законодавства, включаючи вимоги підпункту 46³ пункту 14 цієї постанови;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 46³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2024 року № 155)

47) переказу коштів стягнутих з держави, державних підприємств, юридичних осіб, частка держави в статутному капіталі яких становить 100

відсотків, у порядку, визначеному Законом України “Про виконавче провадження”;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 47 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

48) переказу коштів представництвами іноземних авіакомпаній та міжнародних карткових платіжних систем на рахунок нерезидента – юридичної особи, чиї інтереси ці представництва представляють в Україні за одночасного дотримання умов, що перекази здійснюються:

протягом календарного місяця в сумі, що не перевищує 5 000 000 євро (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

через один банк (за вибором представництва). Зміну банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі письмового звернення клієнта до банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт, аналогічно до порядку зміни обслуговуючого банку, визначеного в пункті 8 розділу I Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 48 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

49) операцій з оплати аеропортових, портових та дорожніх зборів;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 49 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

50) операцій з оплати платежів (штрафів, санкцій) на виконання рішень Спортивного арбітражного суду та інших організацій, до компетенції яких належить розгляд справ та скарг у сфері спорту, згідно з регламентними вимогами, оплата послуг Спортивного арбітражного суду та інших організацій, до компетенції яких належить розгляд справ та скарг у сфері спорту, згідно з регламентними вимогами;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 50 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

51) платежі, що здійснюються спортивними федераціями України, Національним олімпійським комітетом України, Національним комітетом спорту інвалідів України, Спортивним комітетом України, спортивними клубами з командних ігрових видів спорту на користь іноземних спортивних федерацій або організацій, спортивних клубів, згідно з регламентними вимогами.

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 51 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

52) операцій з переказу іноземної валюти з метою повернення фізичними особами соціальних виплат, отриманих ними в іноземних державах, на рахунки повноважних органів іноземних держав;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 52 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

53) операцій з оплати зборів (мита) за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти права інтелектуальної власності, включаючи оплату послуг, які надаються патентними відомствами інших країн, і послуг патентних повірених за кордоном;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 53 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

54) переказів, що здійснюються державними підприємствами, господарськими товариствами, 100 відсотків акцій (часток) яких прямо або опосередковано належать державі, на користь нерезидентів з метою купівлі емісійних квот для покриття або компенсації викидів діоксиду вуглецю (CO₂), пов'язаних з авіаційною діяльністю. На такі перекази не поширюються вимоги пункту 89 розділу IX Положення № 5;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 54 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

55) операцій з переказу коштів в іноземній валюті суб'єктами електронної комерції-резидентами (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями), які зареєстровані як платники податку на додану вартість в країнах Європейського Союзу, з метою сплати податку на додану вартість відповідно до законодавства Європейського Союзу до бюджету країни реєстрації;

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 55 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 вересня 2024 року № 108)

56) операцій з оплати державними підприємствами, юридичними особами, 100 відсотків акцій (часток) яких належать державі, що є суб'єктами ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України на підставі статті 11 Закону України "Про ринок природного газу" покладено спеціальні обов'язки з формування ресурсу природного газу, зобов'язань за рішеннями іноземних арбітражних судів за умови, що такі операції та їх обсяги погоджені Кабінетом Міністрів України.

(пункт 14 доповнено новим підпунктом 56 згідно з постановою Правління Національного банку України від 13 січня 2025 року № 4)

14¹. Уповноважені установи здійснюють валютний нагляд за валютним операціями, що дозволені підпунктами 1, 2¹, 3, 4, 6, 7 пункту 14 цієї постанови, в спрощеному вигляді без проведення додаткового аналізу документів (інформації) про валютні операції, джерела походження коштів, що використовуються для їх проведення, та інших заходів, передбачених Положенням про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції, затвердженим

постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 8 (зі змінами).

(доповнено новим пунктом 14¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14². Виключено.

(доповнено новим пунктом 14² згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 13 березня 2022 року № 51)

14². Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 180 календарних днів та застосовуються до операцій, здійснених з 05 квітня 2022 року.

(доповнено новим пунктом 14² згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07 червня 2022 року № 113, від 07 липня 2022 року № 142)

14³. Граничні строки розрахунків, зазначені в пункті 14² цієї постанови:

1) не поширюються на операцію з експорту, імпорту товарів (уключаючи незавершені розрахунки за операцією), сума якої (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції) є меншою, ніж розмір, передбачений статтею 20 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – незначна сума), крім дроблення операцій з експорту товарів або дроблення валютних операцій;

2) застосовуються з урахуванням установлених Національним банком України за поданням Кабінету Міністрів України відповідно до абзацу другого частини першої статті 13 Закону України “Про валюту і валютні операції” винятків та (або) особливостей для окремих товарів та (або) галузей економіки.

(доповнено новим пунктом 14³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14⁴. Розрахунки за операціями резидентів з експорту та імпорту товарів здійснюються не пізніше строку, визначеного в пункті 14² цієї постанови, з урахуванням вимог пункту 14³ цієї постанови в повному обсязі, з урахуванням вимог пункту 14³ цієї постанови стосовно операцій з експорту, імпорту товарів у незначній сумі (уключаючи незавершені розрахунки за операцією). Грошові

кошти від нерезидента за операціями резидента з експорту товарів підлягають зарахуванню на рахунок резидента в банку в Україні.

(доповнено новим пунктом 14⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14⁵. Банк відповідно до внутрішніх положень має право прийняти рішення щодо незастосування обмеження, зазначеного в абзаці другому підпункту 8 пункту 14 цієї постанови, до розрахунків волонтерів, щодо купівлі ними товарів (продукції), які класифікуються за такими кодами УКТЗЕД згідно із Законом України “Про Митний тариф України”: 8507, 6211 43 90 00, 6506 10 80 00, 61–62, 6403–6405, 3926, 6217, 9005 10 00 00, 9005 80 00 00, 8802 20 00 00, 8802 30 00 00, 9404 30 00 00, 3926 90 92 90, 30, 8517, 8525, 8806, 9025, 2915, 3824, 3920, 8407, 8526, 8529, 8537, 8542, 8543, 8807, 9004, 9013, 9014, 9015, 9027, за умови дотримання одночасно таких вимог:

(абзац перший пункту 14⁵ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227, від 01 березня 2023 року № 12, від 09 липня 2024 року № 83, від 27 серпня 2024 року № 102)

1) операції за рахунком волонтера є типовими для цієї фізичної особи та обсяг операцій, що здійснювалися за рахунком/рахунками волонтера, перевищував 100 000 гривень на календарний місяць до 21 липня 2022 року;

2) подання до банку листа від державного органу/військової частини щодо співпраці з волонтером та замовлення товарів (продукції) відповідного призначення, якщо сума такої операції/операцій на календарний місяць в еквіваленті перевищує 400 000 гривень (за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції);

3) надання орієнтовної вартості (розрахунку) товару (продукції) та строків виконання замовлення;

4) інформування волонтером банку щодо збору коштів для здійснення розрахунків [оплата вартості товару (продукції)].

Наявність у банку інформації з відкритих джерел щодо недобросовісної практики діяльності волонтера може бути підставою для відмови банку надалі проводити такі операції в обсязі, що перевищує суму, визначену в абзаці другому підпункту 8 пункту 14 цієї постанови.

Банк надає Національному банку України інформацію про операції волонтерів за його запитом.

(доповнено новим пунктом 14⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

14⁶. Банк не має права завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту/імпорту товарів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог.

Вимоги абзацу першого пункту 14⁶ цієї постанови не поширюються на випадки завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків у разі припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями:

1) операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіка);

2) з оплати перестрахових премій (перестрахових платежів, перестрахових внесків) за договорами перестрахування (включаючи сертифікати, поліси, коверноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), укладеними з перестраховиками-нерезидентами, зазначеними в підпунктах 16–19¹ пункту 14 цієї постанови.

(підпункт 2 пункту 14⁶ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

(доповнено новим пунктом 14⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 02 вересня 2022 року № 197, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14⁷. Банк, крім підстав, передбачених в Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, затвердженій постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 7 (зі змінами), має право завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з імпорту продукції, яка ввозиться в Україну як гуманітарна допомога, на підставі одного з таких пакетів документів/документів (оригіналів або їх копій), що підтверджують:

(абзац перший пункту 14⁷ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 05 лютого 2024 року № 17)

1) пропуск до 01 грудня 2023 року через митний кордон України гуманітарної допомоги в порядку, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 року № 174 “Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану” (зі змінами), якими можуть бути декларація про перелік товарів, що визнаються гуманітарною допомогою, або витяг з автоматизованої системи митного оформлення, або інші видані митними органами документи, що підтверджують ввезення гуманітарної допомоги на територію України. Також мають бути надані документи (оригінали або їх копії), що підтверджують передавання/одержання

ввезеної гуманітарної допомоги її отримувачу(ем). Датою завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з імпорту продукції, яка ввозиться (надходить) в Україну як гуманітарна допомога, є дата пропуску через митний кордон України гуманітарної допомоги;

*(підпункт 1 пункту 14⁷ зі змінами, внесеними постановою Правління
Національного банку України
від 05 лютого 2024 року № 17)*

2) отримання до 01 грудня 2023 року ввезеної гуманітарної допомоги правоохоронними органами, Міністерством оборони України, військовими частинами Збройних Сил України, іншими військовими формуваннями та суб'єктами, що здійснюють боротьбу з тероризмом відповідно до закону та/або беруть участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також установами або організаціями, що створені цими органами та утримуються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету. Датою завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з імпорту продукції, яка ввозиться (надходить) в Україну як гуманітарна допомога, може бути дата отримання ввезеної гуманітарної допомоги особами, зазначеними в підпункті 2 пункту 14⁷ цієї постанови, за відсутності документів, що підтверджують дату пропуску через митний кордон України гуманітарної допомоги;

*(підпункт 2 пункту 14⁷ зі змінами, внесеними постановою Правління
Національного банку України
від 05 лютого 2024 року № 17)*

3) починаючи з 01 грудня 2023 року пропуск гуманітарної допомоги через митний кордон України в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 953 “Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану” (зі змінами), яким може бути декларація про перелік товарів, що визнаються гуманітарною допомогою. Датою завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з імпорту продукції, яка ввозиться (надходить) в Україну як гуманітарна допомога, є дата митного оформлення товарів, що визнаються гуманітарною допомогою.

*(пункт 14⁷ доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 05 лютого 2024 року № 17)*

Банк має право прийняти рішення про необхідність подання резидентами додаткових документів, пов'язаних зі здійсненням імпорту продукції, що ввозиться в Україну як гуманітарна допомога, для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків.

(доповнено новим пунктом 14⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 вересня 2022 року № 211)

14⁸. Перестраховик-нерезидент, з яким укладено договір перестрахування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), зазначений у підпункті 19¹ пункту 14 цієї постанови, повинен мати рейтинг фінансової надійності (стійкості), що за класифікацією таких міжнародних рейтингових агентств відповідає рівню не нижче ніж:

“A3” [Moody’s Investors Service (США)];

“А-” [Standard & Poor’s (США)];

“А-” [Fitch Ratings (Великобританія)];

“А-” [A.M. Best (США)].

(доповнено новим пунктом 14⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14⁹. Рейтинг фінансової надійності (стійкості) перестраховика-нерезидента, присвоєний лише одним із міжнародних рейтингових агентств, повинен відповідати вимогам, зазначеним у пункті 14⁸ цієї постанови.

Усі рейтинги фінансової надійності (стійкості) перестраховика-нерезидента, якщо такі рейтинги присвоєно більше ніж одним міжнародним рейтинговим агентством, повинні відповідати вимогам, зазначеним у пункті 14⁸ цієї постанови.

Страховик або страховий та/або перестраховий брокер станом на день подання до обслуговуючого банку платіжного доручення/доручення на здійснення транскордонного переказу для проведення операцій, зазначених у підпункті 19¹ пункту 14 цієї постанови, зобов’язаний перевірити відповідність перестраховика-нерезидента вимогам, установленим у пунктах 14⁸, 14⁹ цієї постанови.

(доповнено новим пунктом 14⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹⁰. Страховик, який є стороною договору перестрахування (включаючи сертифікати, поліси, ковер-ноти, сліпи, бордеро премій, бордеро збитків), укладеного з перестраховиком-нерезидентом, для проведення зазначених у підпункті 19¹ пункту 14 цієї постанови операцій повинен бути включений до переліку страховиків, які мають право здійснювати операції з перестрахування з перестраховиками-нерезидентами (далі – Перелік страховиків) і на дату звернення про включення страховика до Переліку страховиків та протягом періоду перебування в Переліку страховиків відповідати таким вимогам:

1) Національний банк України не виявив невідповідності структури власності страховика вимогам, визначеним у розділі III Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30, та/або не визнав структуру власності страховика непрозорою, або не прийняв рішення про відмову у визнанні структури власності прозорою;

2) страховик:

станом на 31 грудня 2023 року дотримувався нормативу платоспроможності та достатності капіталу та нормативу ризиковості операцій страховика, установлених законодавством України з питань регулювання діяльності небанківських фінансових установ, що діяло до 31 грудня 2023 року (включно);

починаючи з 01 липня 2024 року та станом на останній календарний день кожного місяця протягом періоду перебування в Переліку страховиків дотримується вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, визначених Положенням про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201 (далі – Положення щодо забезпечення платоспроможності), або дотримується погодженого (погоджених) Національним банком України плану відновлення діяльності та/або плану фінансування страховика відповідно до вимог, передбачених статтею 117 та/або статтею 118 Закону України “Про страхування”;

(підпункт 2 пункту 14¹⁰ у редакції постанови Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

3) виключено;

(підпункт 3 пункту 14¹⁰ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

4) Національний банк України не виявив ознак небездоганної ділової репутації страховика, його учасників та власників істотної участі та/або керівників, ключових осіб, визначених у Положенні про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 199 (далі – Положення про авторизацію), або прийнято рішення Національного банку України про незастосування до зазначених осіб ознаки небездоганної ділової репутації в разі виявлення ознак небездоганної ділової репутації;

(підпункт 4 пункту 14¹⁰ у редакції постанови Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

5) протягом одного року до дати подання звернення до Національного банку України згідно з абзацом другим пункту 14¹¹ цієї постанови та протягом періоду перебування в Переліку страховиків до страховика не застосовувалися заходи

впливу, крім письмового застереження, за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

(доповнено новим пунктом 14¹⁰ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹¹. Страховик, страховий та/або перестраховий брокер мають право здійснити операції, зазначені в підпункті 19¹ пункту 14 цієї постанови, після включення страховика до Переліку страховиків.

Страховик для включення до Переліку страховиків звертається до Національного банку України з відповідним зверненням.

Звернення повинно містити запевнення про виконання вимог, установлених у підпункті 2 пункту 14¹⁰ цієї постанови, та підтвердні розрахунки і документи про таке виконання.

(абзац третій пункту 14¹¹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)
(доповнено новим пунктом 14¹¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹². Національний банк України має право залишити звернення страховика, зазначене в абзаці другому пункту 14¹¹ цієї постанови, без розгляду в разі:

1) невідповідності страховика вимогам, зазначеним у пункті 14¹⁰ цієї постанови;

2) надання страховиком недостовірної інформації у зверненні;

3) подання в недостатньому обсязі розрахунків та/або документів, що не дає можливості Національному банку України зробити висновок про дотримання вимог, установлених у підпункті 2 пункту 14¹⁰ цієї постанови;

(підпункт 3 пункту 14¹² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

4) неподання до Національного банку України документів згідно з вимогами, установленими Положенням про авторизацію, на підставі яких здійснюється оцінка ділової репутації страховика, його власників істотної участі та/або керівників, ключових осіб.

(підпункт 4 пункту 14¹² у редакції постанови Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

Національний банк України письмово повідомляє страховика про залишення його звернення без розгляду за підписом заступника Голови Національного банку України, який згідно з розподілом функціональних обов'язків здійснює загальне керівництво та організовує роботу з нагляду, реєстрації та ліцензування, фінансового моніторингу ринків небанківських фінансових послуг.

(доповнено новим пунктом 14¹² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2022 року № 242, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹³. Національний банк України приймає рішення про включення страховика до Переліку страховиків, якщо страховик відповідає зазначеним у пункті 14¹⁰ цієї постанови вимогам (рішення приймає Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ Національного банку України).

(доповнено новим пунктом 14¹³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹⁴. Національний банк України приймає рішення про виключення страховика з Переліку страховиків (рішення приймає Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ Національного банку України) у разі:

- 1) подання страховиком звернення про виключення з Переліку страховиків;
- 2) установлення факту надання страховиком недостовірної інформації в документах, що були підставою для включення страховика до Переліку страховиків;
- 3) отримання/виявлення інформації, що може свідчити про невідповідність страховика вимогам, зазначеним у пункті 14¹⁰ цієї постанови;
- 4) прийняття рішення Національним банком України про анулювання всіх ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг у сфері страхування/ліцензії на здійснення діяльності із страхування страховика;

(підпункт 4 пункту 14¹⁴ у редакції постанови Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

- 5) ненадання страховиком інформації, зазначеної в пункті 14¹⁷ цієї постанови;

*(підпункт 5 пункту 14¹⁴ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)
(доповнено новим пунктом 14¹⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)*

б) недотримання вимог, установлених в абзаці третьому підпункту 2 пункту 14¹⁰ цієї постанови, та/або відхилення Національним банком України поданого (поданих) до Національного банку України плану відновлення діяльності та/або плану фінансування страховика, що подаються відповідно до вимог, передбачених статтею 117 та/або статтею 118 Закону України “Про страхування”.

(пункт 14¹⁴ доповнено новим підпунктом б згідно з постановою Правління Національного банку України від 16 лютого 2024 року № 22)

14¹⁵. Національний банк України розміщує Перелік страховиків на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України та/або вносить до нього відомості протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішень, зазначених у пунктах 14¹³, 14¹⁴ цієї постанови.

Перелік страховиків містить таку інформацію:

- 1) повне найменування страховика;
- 2) код страховика за Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- 3) номер та дату відповідного рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ Національного банку України про включення або виключення страховика з Переліку страховиків.

(дововнено новим пунктом 14¹⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹⁶. Національний банк України в разі прийняття рішень, зазначених у пунктах 14¹³, 14¹⁴ цієї постанови, повідомляє про це страховика протягом трьох робочих днів із дати прийняття відповідного рішення.

(дововнено новим пунктом 14¹⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹⁷. Страховик, уключений до Переліку страховиків, починаючи з 01 липня 2024 року зобов’язаний надавати до Національного банку України заповнення в довільній формі з наведенням розрахунків про дотримання станом на останній день кожного місяця вимог до капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, установлених Положенням щодо забезпечення платоспроможності, або звіт про виконання погодженого (погоджених) Національним банком України плану відновлення діяльності та/або плану фінансування страховика відповідно до вимог, передбачених статтею 117 та/або статтею 118 Закону України “Про страхування”, не пізніше 20 числа наступного місяця.

(дововнено новим пунктом 14¹⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7, у редакції постанови Правління Національного банку України

від 16 лютого 2024 року № 22)

14¹⁸. Обслуговуючий банк із метою здійснення страховиком або страховим та/або перестраховим брокером операцій, зазначених у підпункті 19¹ пункту 14 цієї постанови, використовує зазначену в Переліку страховиків інформацію станом на день проведення таких операцій.

(доповнено новим пунктом 14¹⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2023 року № 7)

14¹⁹. Банк не має права завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків:

1) за операцією з експорту товарів після зарахування на поточний рахунок резидента в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента за товар, якщо ці кошти не переказувалися з-за кордону в Україну в іноземній валюті;

(підпункт 1 пункту 14¹⁹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 лютого 2024 року № 24)

2) за операцією з імпорту товарів, якщо відбувається повне або часткове повернення імпортеру коштів з рахунку нерезидента, відкритого в банку в Україні;

3) за операціями з експорту та імпорту товарів за наявності факту закриття всіх рахунків клієнта-резидента в цьому банку. Банк після закриття в ньому всіх рахунків клієнта-резидента зобов'язаний продовжувати здійснювати валютний нагляд за дотриманням граничних строків розрахунків за операціями цього резидента з експорту та імпорту товарів, за якими банк здійснював валютний нагляд на дату закриття останнього з рахунків, відкритих у цьому банку, та надавати Національному банку України інформацію, пов'язану з такими операціями, згідно з вимогами нормативно-правових актів Національного банку України з питань організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України.

(пункт 14¹⁹ доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 30 листопада 2023 року № 155)

(доповнено новим пунктом 14¹⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 березня 2023 року № 29, у редакції постанови Правління Національного банку України від 10 серпня 2023 року № 96)

15. Зупинити здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, за рахунками юридичних осіб (крім банків), кінцевими бенефіціарними власниками яких є резиденти Російської Федерації/Республіки Білорусь, за винятком здійснення на території України:

1) переказу коштів з таких рахунків на спеціальний рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України;

2) соціальних виплат, виплат заробітної плати, оплати комунальних послуг, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

3) видаткових операцій з таких рахунків фізичних осіб – резидентів Російської Федерації та Республіки Білорусь, що містяться в переліках Служби безпеки України та/або державних органів України, попередньо погоджених Службою безпеки України, щодо можливості здійснення банками таких операцій (далі – Переліки);

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

4) продажу безготівкової іноземної валюти, крім російських рублів та білоруських рублів;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

5) сплати банку комісій та інших платежів за здійснення банком операцій з надання банківських та інших фінансових послуг, а також з метою виконання власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи проценти) перед банками;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

6) переказу коштів на інші власні поточні рахунки таких осіб, відкриті в банках на території України (крім коштів у російських рублях/білоруських рублях);

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

7) страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами страхування, укладеними до дати набрання чинності рішенням Національного банку України про застосування до страховика заходу впливу у вигляді тимчасового зупинення ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг у сфері страхування, включаючи страхові виплати шляхом оплати закладам охорони здоров'я вартості медико-санітарної, іншої допомоги, що була надана застрахованій особі такими закладами, у зв'язку із настанням страхового випадку;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 01 вересня 2023 року № 106)

8) виключено;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 вересня 2023 року № 106)

9) сплати внесків до централізованих страхових резервних фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України відповідно до Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

10) виплати доходів, сум погашення грошовими коштами за випусками власних цінних паперів, оплати послуг депозитарних установ за здійснення такої виплати/погашення;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

11) страхових платежів за договорами обов’язкового та добровільного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а також добровільного страхування від нещасних випадків (на транспорті) та наземного транспорту на користь страховиків щодо транспортних засобів, переданих у фінансовий лізинг до 23 лютого 2022 року (включно);

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

(пункт 15 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 11 березня 2022 року № 48, абзац тринадцятий виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

(пункт 15 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65, абзац чотирнадцятий виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

12) видаткових операцій з таких рахунків фізичних осіб – резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, які є клієнтами банків України, у межах укладених договорів щодо реалізації зарплатних проєктів з військовими частинами Збройних Сил України та Національної гвардії України без окремого погодження зі Службою безпеки України;

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

(пункт 15 у редакції постанов Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 08 березня 2022 року № 44)

13) оплати фізичною особою медичних послуг у закладах охорони здоров'я України.

(пункт 15 доповнено новим підпунктом 13 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 195)

15¹. Заборонити:

1) зарахування коштів на рахунки клієнтів фізичних осіб за переказами, ініційованими з використанням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками (учасниками, що здійснюють свою діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь) міжнародних карткових платіжних систем (платіжних систем, які зареєстровані Національним банком України та відомості щодо яких унесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури);

(підпункт 1 пункту 15¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

2) приймати в Україні електронні платіжні засоби (уключаючи перекази, здійснення розрахунків та видачу готівки), емітовані учасниками (учасниками, що здійснюють свою діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь) міжнародних карткових платіжних систем (платіжних систем, які зареєстровані Національним банком України та відомості щодо яких унесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури).

(підпункт 2 пункту 15² у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

(доповнено новим пунктом 15¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

15². Національний банк України приймає рішення щодо здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками юридичних осіб, зазначених у пункті 15 цієї постанови, на підставі відповідних звернень (клопотань) державних органів України, які надаються у зв'язку зі здійсненням такими юридичними особами важливих функцій та/або надання важливих

послуг, підписаних керівником державного органу/особою, яка виконує його обов'язки, або заступником керівника державного органу, уповноваженим керівником цього державного органу підписувати такі звернення (клопотання).

(абзац перший пункту 15² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222)

У зверненні (клопотанні) зазначаються:

- 1) найменування юридичної особи;
- 2) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України;
- 3) найменування банку, в якому відкритий рахунок юридичній особі;
- 4) структура власності юридичної особи із зазначенням її кінцевих бенефіціарних власників та власників істотної участі (за наявності), які є резидентами Російської Федерації/Республіки Білорусь;
- 5) обґрунтування/підстави для проведення видаткових операцій під час дії воєнного стану з огляду на важливість діяльності юридичної особи з урахуванням критичної важливості такої діяльності.

До звернення (клопотання), підписаного особою, яка виконує обов'язки керівника державного органу, або заступником керівника державного органу, уповноваженого цим керівником підписувати таке звернення (клопотання), додатково надається документ, що підтверджує відповідні повноваження цієї особи/цього заступника.

(пункт 15² доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

(доповнено новим пунктом 15² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

15³. Національний банк України надсилає обслуговуючим банкам Переліки, отримані від Служби безпеки України та/або державних органів України, для врахування та подальшого використання в роботі.

(доповнено новим пунктом 15³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

16. Банкам-емітентам електронних грошей призупинити здійснення випуску електронних грошей, поповнення електронних гаманців електронними грошима, розповсюдження електронних грошей.

17. Уповноваженим установам забороняється здійснювати будь-які валютні операції:

- 1) з використанням російських рублів та білоруських рублів;
- 2) учасником яких є юридична або фізична особа, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) в Російській Федерації або в Республіці Білорусь;
- 3) для виконання зобов'язань перед юридичними або фізичними особами, які мають місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) в Російській Федерації або в Республіці Білорусь.
(доповнено новим пунктом 17 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

17¹. Рекомендувати банкам в першу чергу здійснювати інкасацію суб'єктів господарювання сфери роздрібної торгівлі із дотриманням таких умов:

- 1) забезпечення супроводу бригад інкасації охороною силових структур з використанням вогнепальної зброї, у тому числі силами територіальної оборони;
- 2) за умови безвідмовного прийняття цим суб'єктом господарювання в оплату електронних платіжних засобів в усіх торговельних точках.
(доповнено новим пунктом 17¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

17². Заборони, визначені в пункті 17 цієї постанови, не поширюються на:

- 1) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на спеціальний рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України;
- 2) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на рахунки резидентів у банках за операціями з експорту товарів, повернення коштів за операціями з імпорту товарів. У разі надходження коштів із-за кордону в російських рублях/білоруських рублях за такими операціями банку дозволяється здійснити обмін цих коштів на міжнародному валютному ринку на іншу валюту (крім російських рублів/білоруських рублів) для її подальшого зарахування на рахунки клієнта;
- 3) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на території України з метою здійснення соціальних виплат, виплат заробітної плати, оплати комунальних послуг, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- 4) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) за валютними операціями фізичних осіб, зазначених у підпунктах 3 та 12 пункту 15 цієї постанови;

(підпункт 4 пункту 17² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

5) операції із зарахування надходжень коштів (уключаючи надходження коштів у російських рублях/білоруських рублях) із-за кордону на кореспондентський рахунок банку, відкритий в іншому банку на території України;

6) переказ коштів на території України з рахунку юридичної/фізичної особи, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) у Російській Федерації або в Республіці Білорусь [поточного, вкладного (депозитного) рахунку, рахунку умовного зберігання (ескроу)], на інший власний поточний рахунок такої особи (крім коштів у російських рублях/білоруських рублях);

7) операції з продажу на території України юридичною/фізичною особою, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) у Російській Федерації або в Республіці Білорусь, безготівкової іноземної валюти, крім російських рублів та білоруських рублів;

8) переказ на території України гривні з метою сплати банку комісій та інших платежів за здійснення банком операцій з надання банківських та інших фінансових послуг, а також гривні/іноземної валюти (крім російських рублів та білоруських рублів) з метою виконання власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи проценти) перед банками;

(пункт 17² доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

(пункт 17² у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

9) переказ коштів у гривні на території України з метою здійснення оплати фізичною особою медичних послуг у закладах охорони здоров'я України;

(пункт 17² доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 195)

10) операції банків та їх клієнтів, що здійснюються до 31 грудня 2024 року відповідно до вимог пункту 18 розділу VII Закону України "Про банки і банківську діяльність".

(пункт 17² доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 лютого 2024 року № 17)

18. Національний банк України проводить щоденно в робочі дні в період з 10.00 до 15.30 через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та/або Bloomberg операції з купівлі-продажу доларів США з банками на умовах "тод" для виконання таких завдань:

1) покриття структурної складової чистого попиту на іноземну валюту на валютному ринку України – шляхом продажу (зазвичай – щоденного) доларів США в сумі, яка відповідає оцінкам Національного банку України стосовно обсягу зазначеної вище структурної складової чистого попиту. Національний банк України здійснює оцінки у визначеному ним порядку. Такі оцінки не підлягають оприлюдненню;

2) згладжування функціонування валютного ринку України шляхом купівлі або продажу доларів США в разі надмірної зміни котирувань обмінного курсу гривні до долара США (рівень зміни котирувань обмінного курсу гривні до долара США, який Національний банк України вважає надмірним, визначається окремим розпорядчим актом Національного банку України і не підлягає оприлюдненню) та/або обмеженої можливості валютного ринку до збалансування та/або тимчасової втрати валютним ринком орієнтирів для ціноутворення.

Визначені в підпунктах 1 та 2 пункту 18 цієї постанови операції проводяться у формі інтервенцій за єдиним курсом, інтервенцій за найкращим курсом та валютного аукціону.

Національний банк України проводить щоденно в робочі дні починаючи з 15.30 операції з купівлі-продажу доларів США з банками на умовах “том”.

Банк має право взяти участь у здійсненні операцій на умовах “том”, визначених у пункті 18 цієї постанови, якщо такі операції здійснюються банком для задоволення потреб:

оборони України;

державних підприємств або господарських товариств, 100 відсотків акцій (часток) яких належать державі, що є суб'єктами ринку природного газу, на яких Кабінетом Міністрів України на підставі статті 11 Закону України “Про ринок природного газу” покладено спеціальні обов'язки щодо формування ресурсу природного газу.

Операції на умовах “том” здійснюються за офіційним курсом гривні до долара США, який встановлено в день здійснення операції та діятиме наступного робочого дня після дня встановлення. Банк для здійснення операції з купівлі-продажу доларів США на умовах “том” звертається до Національного банку України через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg або засобами телефонного зв'язку (за номерами, які Національний банк України доведе до відома банків окремим повідомленням) із зазначенням обсягу продажу або купівлі доларів США, який має бути не менше ніж 100 000 доларів США.

*(доповнено новим пунктом 18 згідно з постановою Правління
Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21,
зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку
України від 01 березня 2022 року № 30
від 04 березня 2022 року № 36,
від 21 березня 2022 року № 58,
від 09 травня 2022 року № 96,*

*від 20 жовтня 2022 року № 222,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 02 жовтня 2023 року № 121,
абзац п'ятий пункту 18 замінено п'ятьма новими абзацами п'ятим –
дев'ятим згідно з постановою Правління Національного банку України
від 20 березня 2025 року № 35)*

18¹. Банк має право взяти участь у здійсненні операцій, визначених у пункті 18 цієї постанови, якщо банк упродовж 10 календарних днів, що передують дню звернення до Національного банку України, жодного разу не порушував визначений у підпункті 1 пункту 12⁷ цієї постанови ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (ЛІ3-1) або в разі прийняття окремого рішення Правлінням Національного банку України.

*(абзац другий пункту 18¹ виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 02 жовтня 2023 року № 121.
У зв'язку з цим абзац третій вважається абзацом другим)*

Вимоги абзацу першого пункту 18¹ цієї постанови не поширюються на випадки, якщо ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (ЛІ3-1) був порушений у зв'язку з коригуванням офіційного курсу гривні до долара США, що відбулося 21 липня 2022 року.

*(абзац перший пункту 18¹ зі змінами, внесеними постановами Правління
Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36,
від 21 березня 2022 року № 58,
доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного
банку України від 22 липня 2022 року № 157,
пункт 18¹ у редакції постанови Правління Національного банку України
від 09 травня 2022 року № 96)
(доповнено новим пунктом 18¹ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)*

18². Національний банк України проводить операції з продажу безготівкової іноземної валюти за готівкову гривню з іноземними центральними банками з метою сприяння створенню умов для проведення іноземними фінансовими установами готівкових валютно-обмінних операцій з гривнею в країнах перебування українських біженців та запобігання надмірним курсовим коливанням за такими операціями. Порядок та умови проведення Національним банком України операцій з іноземними центральними банками з продажу безготівкової іноземної валюти за готівкову гривню визначаються окремими угодами, які укладаються Національним банком України з іноземними центральними банками.

*(доповнено новим пунктом 18² згідно з постановою Правління
Національного банку України від 18 березня 2022 року № 55)*

19. Банки мають право здійснювати продаж клієнтам іноземної валюти за рахунок власної валютної позиції для виконання цими клієнтами власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи відсотки) перед банками.

(доповнено новим пунктом 19 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

19¹. Центральний контрагент та банки мають право здійснювати грошові розрахунки за правочинами щодо ОВДП виключно у валюті номінальної вартості ОВДП.

Вимоги абзацу першого пункту 19¹ цієї постанови не поширюються на здійснення грошових розрахунків за другою частиною операції репо зі зворотного продажу-купівлі ОВДП, якщо грошові розрахунки за першою частиною операції репо з купівлі-продажу ОВДП були здійснені до 23 лютого 2022 року включно.

*(пункт 19¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 серпня 2022 року № 183)
(доповнено новим пунктом 19¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 14 липня 2022 року № 149)*

Банку забороняється здійснювати за дорученням клієнта (крім іншого банку) переказ коштів в іноземній валюті, отриманих цим клієнтом на умовах кредиту (позики, включаючи поворотну фінансову допомогу) в іноземній валюті, з метою придбання цінних паперів, номінованих в іноземній валюті, та/або на поточний рахунок центрального контрагента.

*(пункт 19¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України
від 19 листопада 2024 року № 136)*

19². Банкам-позичальникам забороняється здійснювати:

1) погашення кредитів, позик, одержаних ними за договорами з нерезидентами (уключаючи сплату процентів та інших платежів за такими договорами), раніше строку (найбільш віддаленої дати), що визначений умовами відповідного договору для своєчасного виконання такого платежу;

2) скорочення строків виконання ними боргових зобов'язань за кредитами, позиками, одержаними за договорами з нерезидентами.

(доповнено новим пунктом 19² згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

Вимоги абзаців першого – третього пункту 19² цієї постанови не поширюються на випадки дострокового погашення кредиту/позики, одержаного(ої) банком від нерезидента, за умови спрямування цих коштів на збільшення статутного капіталу такого банку.

(пункт 19² доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2024 року № 83)

19³. Банкам забороняється:

1) здійснювати реструктуризацію заборгованості за кредитними договорами, укладеними ними з клієнтами-позичальниками (крім банків), шляхом зміни валюти виконання зобов'язання за банківським кредитом з іноземної валюти на гривні, крім реструктуризації за договорами про споживчий кредит, наданий в іноземній валюті, що здійснюється згідно з пунктом 7 розділу IV Закону України “Про споживче кредитування”;

(підпункт 1 пункту 19³ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157)

2) надавати кредити в національній валюті з метою погашення клієнтом-позичальником банківських кредитів в іноземній валюті (уключаючи проценти та інші платежі за кредитним договором в іноземній валюті).

(доповнено новим пунктом 19³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

3) надавати кредити в іноземній валюті з метою придбання клієнтом-позичальником цінних паперів, номінованих в іноземній валюті.

(пункт 19³ доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 листопада 2024 року № 136)

19⁴. Банки мають право здійснювати грошові розрахунки з нерезидентами за правочинами щодо цінних паперів іноземних емітентів виключно в іноземній валюті.

Банкам забороняється здійснювати відчуження цінних паперів іноземних емітентів та/або інші дії, наслідком яких може бути відчуження цінних паперів іноземних емітентів, на користь:

1) резидентів (крім інших банків);

2) нерезидентів, крім операцій за договорами купівлі-продажу таких цінних паперів із проведенням виключно грошових розрахунків в іноземній валюті за такими договорами з нерезидентами за межами України та/або шляхом здійснення транскордонних переказів.

(доповнено новим пунктом 19⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2022 року № 222, у редакції постанови Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

19⁵. Проведення валютних операцій, визначених у підпунктах 28, 42 та 43 пункту 14 цієї постанови, за дорученням клієнтів-резидентів дозволяється здійснювати не раніше строку (найбільш віддаленої дати), що визначений умовами кредитного договору/договору позики для своєчасного виконання відповідних боргових зобов'язань резидента-позичальника за таким договором перед нерезидентом. Банку забороняється вносити до АІС “Кредитні договори з нерезидентами” зміни до облікового запису, який відповідає кредитному договору/договору позики, стосовно документів про скорочення строків виконання резидентом-позичальником боргових зобов'язань перед нерезидентом за таким договором, а в разі проведення валютних операцій, визначених у підпункті 28 пункту 14 цієї постанови, також стосовно документів про перенесення строків та сум сплати процентних платежів на період після 24 лютого 2022 року (включно) з інших періодів, що передують цій даті.

(абзац перший пункту 19⁵ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 03 травня 2024 року № 56)

Вимоги абзацу першого пункту 19⁵ цієї постанови не поширюються на кредитні договори/договори позики (проведення операцій з виконання відповідних боргових зобов'язань резидента-позичальника за відповідним договором), що визначені у підпункті 42 пункту 14 цієї постанови, якщо всі операції/платежі/розрахунки (включаючи надання/одержання/повернення будь-якої частки кредиту/позики) за таким договором здійснені/здійснюються виключно після 20 червня 2023 року.

(пункт 19⁵ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2023 року № 124)

(доповнено новим пунктом 19⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 15 червня 2023 року № 73, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2023 року № 77)

19⁶. Проведення валютної операції, визначеної в підпункті 43 пункту 14 цієї постанови (крім переказу коштів з метою повернення основної суми кредиту/позики), за дорученням резидента-позичальника за кредитним договором/договором позики, укладеним з нерезидентом (далі – чергова валютна операція), дозволяється здійснювати, лише якщо розмір виплат за користування кредитом/позикою за таким договором не перевищує розміру виплат за максимальною процентною ставкою 12% річних (далі – максимальна процентна ставка).

(доповнено новим пунктом 19⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2023 року № 77)

19⁷. Банк з метою контролю за дотриманням (неперевищенням) розміру виплат за максимальною процентною ставкою:

1) до виплат за користування кредитом/позикою за кредитним договором/договором позики включає всі операції резидента-позичальника з виплати процентів, комісій, зборів та інших платежів (крім основної суми кредиту/позики) на користь нерезидента-кредитора/позикодавця, які здійснюються згідно з відповідним договором. Розмір виплат за користування кредитом/позикою за договором обчислюється на дату здійснення чергової валютної операції як сукупна сума (у валюті кредиту/позики) вже раніше здійснених виплат за користування кредитом/позикою та чергової валютної операції;

2) до виплат за користування кредитом/позикою за кредитним договором/договором позики не враховує комісійні винагороди обслуговуючого банку і банку-нерезидента за переказ коштів в іноземній валюті за відповідним кредитним договором/договором позики, що сплачуються за рахунок резидента-позичальника;

3) обчислює розмір виплат за максимальною процентною ставкою (у валюті кредиту/позики) як розрахункову суму процентів, нарахованих із застосуванням максимальної процентної ставки пропорційно часу користування коштами за кредитом/позикою (з урахуванням дат та сум всіх фактично проведених операцій з одержання/погашення кредиту/позики), за методом визначення кількості днів для обрахування процентів, що визначений кредитним договором/договором позики (у разі фіксованої процентної ставки за кредитним договором/договором позики), або за методом “факт/факт”, який передбачає, що для розрахунку використовується фактична кількість днів у відповідних календарних місяцях та році.

Банк здійснює контроль за дотриманням (неперевищенням) розміру виплат за максимальною процентною ставкою під час кожної чергової валютної операції за кредитним договором/договором позики шляхом порівняння на дату здійснення чергової валютної операції розміру виплат за користування кредитом/позикою за таким договором та розміру виплат за максимальною процентною ставкою.

(доповнено новим пунктом 19⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2023 року № 77)

20. ВИКЛЮЧЕНО.

(доповнено новим пунктом 20 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21, пункт виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

20¹. Резиденти та нерезиденти мають право здійснювати операції з перерахування коштів в іноземній валюті на території України та із-за кордону/коштів у національній валюті на території України на спеціальний

рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України, а також благодійних фондів, цілями та сферами благодійної діяльності яких є сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни, підтримка Збройних Сил України та територіальної оборони України, соціальний захист, охорона здоров'я та інші нагальні питання захисту населення в умовах воєнного стану.

(доповнено новим пунктом 20¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 лютого 2022 року № 26, пункт 20¹ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 08 березня 2022 року № 44, від 09 липня 2024 року № 83)

Резиденти та нерезиденти мають право здійснювати операції з перерахування коштів в іноземній валюті на території України на користь БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД “ТЮРКІЄ ДЖУМХУРІЄТІ БЮЮКЕЛЬЧІЛГІ ДАЯНИШІМА”» для підтримки жертв, постраждалих від землетрусів у Турецькій Республіці.

(пункт 20¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2023 року № 12)

20². Банки України на період дії воєнного стану під час відкриття рахунків здійснюють ідентифікацію і верифікацію військовослужбовців Збройних Сил України та осіб, які призиваються до Збройних Сил України й інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави (далі – військовослужбовець) на підставі військового квитка, посвідчення офіцера, посвідчення генерала (адмірала).

(абзац перший пункту 20² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2022 року № 227)

Поточний рахунок військовослужбовцю для отримання виплат грошового забезпечення відкривається банком на підставі заяви про відкриття рахунку в довільній формі. Між військовослужбовцем і банком укладається договір банківського рахунку.

(доповнено новим пунктом 20² згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

20³. Національний банк України в разі наявності інформації, яка може свідчити про недотримання банком вимог цієї постанови, має право провести позапланову перевірку.

(доповнено новим пунктом 20³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

20⁴. Національний банк України з метою перевірки відповідності залишків готівки даним бухгалтерського обліку, забезпечення банками повної схоронності готівки та вжиття банками належних заходів щодо збереження коштів в умовах воєнного стану має право провести позапланову перевірку банку, його відокремленого підрозділу (філії, відділення), філії іноземного банку, розташованої на території України, стосовно відповідності залишків готівки даним бухгалтерського обліку, забезпечення схоронності готівки та вжиття банками належних заходів щодо збереження коштів.

(доповнено новим пунктом 20⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

20⁵. Надавачам платіжних послуг забороняється здійснювати платіжні операції користувачів за рахунок коштів, наданих користувачам на умовах кредиту, на рахунки організаторів азартних ігор для участі в азартних іграх у мережі Інтернет.

(доповнено новим пунктом 20⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 червня 2024 року № 72)

21. Протягом дії воєнного стану інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечать цій постанові.

(доповнено новим пунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

22. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступників Голови Національного банку України Ярослава Матузку, Юрія Гелетія та Олексія Шабана.

(слова замінено цифрами та словами згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

23. Постанова набирає чинності з дня прийняття.

(слова замінено цифрами та словами згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

Голова

Кирило Шевченко